MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1934.

№ 9.

SAVIENĪBAS „LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBA“ IZDEVUMS

Priekuļu lopkopības skolā

audzēkņu pieteikšanās turpinājas.

Jaunieši, izvēlaties drošu darbu!

Tuvākas ziņas Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, lopkopības skolā vai lopkopības nodaļā — tālrunis 33843, kā arī pie visiem lopkopības instruktoriem.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

3 mēnešus mājturības kursi

notiek Rīgā no 20. septembra š. g.

Jāpieteicās Ārpusskolas izglītības nodaļā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 6, tālrunis 26317

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS, KURZEMES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS, ZEMGALES LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS UN LATGALES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.

REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 33843, EKSPED. — 22322.

ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 1,50; ATSEVIŠĶS NUMURS 15 SANT.

SLUDINĀJUMU MAKSA: 1/1 L. P. — LS 60,—; 1/2 L. P. — LS 30,—; 1/4 L. P. — LS 15,—.

IV. gada gājums. 15. septembrī 1934. g. № 9

Stingrs rakstūrs katrā tautas locekļī un visā tautas kopībā.

(Izvilkums no mazpulku virsvadoņa **K. Ulmaņa** runas vēstures skolotāju kursos.)

Augusta mēneša vidū noslēdzās Latvijas vēstures skolotāju kursi, kuŗu noslēgumā runāja arī ministru prezidents, mazpulku virsvadonis Kārlis Ulmanis. Prezidenta runa deva kādu jaunu domu, kādu jaunu izpratni un pieeju vēstures notikumiem, jaunus ierosinājumus tam veidam, kā un kādām acīm skatīsimies mēs savā dzīvē uz mūsu tautas pagātni, uz mūsu tautas vēsturi.

„Klausaties vēstures soļos!" sacīja prezidents un tad turpināja:

„Šis teiciens pēdējā laikā pie mums sāk atdzīvoties. To teikdams es gribētu izcelt un pašvītrot: „Klausaties mūsu vēstures soļos!" Tas nenozīmē tikai Latvijas vēstures soļos. Nē. Es gribu, lai jūs šos vārdus saprastu daudz plašāk, lai jūs savās sirdīs tiem meklētu izskaidrojumu vēl dziļāk: „Klausaties mūsu — latviešu tautas vēstures soļos!" Diemžēl līdz šim mums par daudz maz ir bijis izdevības un iespējas klausīties mūsu pašu vēstures soļos, strādāt mūsu pašu — latviešu tautas vēstures laukā. Protams, vēsturi mums skolās māca jau agrāk un māca arī patlaban Latvijas valsts vēsturi, bet mums uz to jāskatās kā uz mūsu tautas — kā uz latviešu tautas vēsturi. Galu galā taču šī zeme ir bijusi mūsu, ir tagad un būs mūžīgi mūsu. Vēsturei vajaga no šīs zemes izaugt, vajaga ar šo zemi saistīties, saistīties ar to tautu, kuŗa uz šīs zemes dzīvo un kuŗa ar to patiesi tūkstoš saitēm sieta! Un mūsu vēstures lapas patiesi ir pilnas darbu, kas mums dod tiesības lepoties uz sevi. Tikai mums ir vēl pārāk maz zināšanu taisni par mūsu vēsturi, jo mēs domājam, ka mūsu dzīve sākusies tikai vakar, vai aizvakar — itkā pirms tam nekas nebūtu bijis, itkā tie aizgājušie simti un tūkstoši gadu būtu pazušanā gājuši. Ja kāda tauta vai arī radniecīgi cilvēki visi kopā patiesi grib kļūt tauta, tad nepieciešama viena lieta: viņiem vajaga gribēt par tautu tapt un palikt! Tā tauta, kas nevēlas un negrib tāda būt un palikt, būs mūžīgi padota citu iespaidam un smaks zem citu tautu varas. To izmantos citi un šie ļaudis tad paliks tikai citu tautu kāju pamesls. Šo atziņu mums vajadzētu pašiem sev biežāk atgādināt un pie tās atgriezties. Tad mēs arī drīzāk atrastu visu kopsaderību, labāk izprastu tās saites, kas vieno mūsu vēstures pagātni, tagadni un nākotni, tāpat kā daudz labāk tad mēs saprastu tās lietas, kas patlaban notiek mums apkārt un notiks arī vēl turpmāk.

Tas, ko es jums šodien gribu teikt, nebūs vēstures lekcija. Es pakavēšos tikai pie dažām lietām, kuŗām mēs visi priekš 15 un 16 gadiem bijām liecinieki, bet kuŗas vajadzētu vairāk pasvītrot un izcelt, lai apgaismotu vienu otru gadījumu, vienu otru notikumu, kas līdz šim nav apgaismots pilnīgi. Pie tam galvenais ir, ka man gribētos, lai tas pavedinātu mūs uz domām, kas mūs stiprina, ved mūs uz priekšu un ceļ uz augšu!

Vai ir tā, kā saka daži cilvēki, — ka mūsu valsts esot nodibināta bez mūsu pašu piedalīšanās, bez mūsu pašu nodoma un prasīšanas, ka tas itkā esot bijis likteņa rata pagrieziens un — valsts bijusi gatava? — Tā tas nebūt nebija! Ir visai maz dzīvē, — man gribētos sacīt — nemaz nav tādu lietu, kas notiek pašas no sevis. To par mūsu valsti līdz šim ir teikuši tie, kam mūsu valsts nepatīk, kas pie mūsu vēstures, mūsu tautas un valsts dzīves jautājumiem piegājuši vai nu ar lielu atturību, vai ar lielu vienaldzību. Bet tie, kas šiem jautājumiem piegājuši savas karstās sirds skubināti — tie to nav teikuši, nesaka un neteiks arī turpmāk. Galvenais un izšķirošais bija tas, ka nu radās iespēja latviešu tautas pārstāvjiem atmiņēties, ka pēc gadu simteņiem arī latviešiem pienācis laiks celties augšā, paziņot pasaulei, ka šī tauta jau ilgi atpakaļ bijusi patstāvīga un ka tikai pēdējā laikmetā viņa ir kļuvusi atkarīga. Mēs visi ticējām un varējām to pateikt, lai citi tic mūsu spēkiem, — ka mēs pastāvēsim uz tā ceļa, uz kuŗa esam nostājušies. Jūs ziniet, ka dažas valstis aizgājušas atpakaļ nezināšanā, daudzas valstis nodzēstas no kartes. Tāpēc tas bija svarīgākais, ka soli pa solim uz priekšu ejot mēs pierādījām, ka varam kļūt par reālu valsti.

Mūsu valsti proklamēja 1918. gada 18. novembrī. Kāds taī laikā bija stāvoklis Rīgā, vispār latviešos un arī citos mūsu zemes iedzīvotājos? Tas bija neskaidrs un nenoteikts. Starp jaunajām valstīm mēs bijām vienīgā, no kuŗas uz svešām zemēm bija aizgājuši visi mūsu jaunie ļaudis, kas bija spējīgi nest ieročus. Kad krievu karaspēks atstāja Igaunijā, turienes jaunie ļaudis palika uz savas zemes ar ieročiem un visu citu. Tas pats bija arī Lietuvā un Polijā! Vēl ārpus viņas bija tūkstošiem sagatavotu poļu jaunekļu. Mums tāds likteņis nebija lemts. **Mūsu zeme palika tukša un kaila.**

Toreiz, novembŗa pirmajās dienās, kamēr rietumu frontē vēl nebija noslēgts pamiers, viena daļa cilvēku mūsu zemē cerēja, ka Vācija kaŗu vēl nav paspēlējusi, ka viņa vēl uzvarēs. No otras puses, toreiz valdīja uzskats, ka tas, kas patlaban ir austrumos, ir tikai šai dienai un rītdienai, bet parīt varbūt nāks atpakaļ vecā kārtība. Šo uzskatu iespaids bija ārkārtīgi liels. Taī pašā laikā mūsu zemē vēl bija viena daļa toreizējo kaŗavīru. Tiem nāca klāt jauni spēki palīgā — mūsu studenti un skolu jaunatne, gan Rīgā, gan citur. Kad sākām runāt ar tiem, tad sirds kūsāja pāri no prieka — tāda bija viņu atsaucība, viņu sirsnība, viņu gatavība uzņemties visu ko un iet mums līdz. Tam bija ārkārtīgi liela nozīme. Mums nebija arī draugu, bet ienaidnieku ļoti daudz. Vajadzēja meklēt tos. Bet arī tas nebija viegls uzdevums, jo neticēja mums, nepazina mūs. Un tad arī pēc daudziem grūtiem pārdzīvojumiem mēs sākām pierast pie domas, ka ir labi, ja ir draugi, ka ir labi, ja ir palīgi, bet šimbrīžam labāk gan tādus no ārienes nemeklēt, labāk pašiem sev palīdzēt. Mēs sākām pierast pie jaunas domas, ka beigu beigās mūsu reālais spēks būs tas, kas mums palīdzēs. Ja mēs braukāsim tikai pa pasauli un visiem stāstīsim, ka mēs esam maza un izpostīta valsts, tad droši vien nekādu palīdzību nedabūsim, bet vienkāršu atbildi: „Ja jau jūs esat izpostīti un nevarīgi, tad arī jūs drīz sakaus." Tapēc mēs arī nolēmām, ka no ārienes prasīsim tikai pašu nepieciešamāko, un šāds solis arī vēlāk izrādījās par pareizāko.

Tādēļ ar drošu sirdi arī tagad, mūsu jaunajos apstākļos varam teikt — katrai lietai ir savs laiks un sava vieta. Dāvājiet valdībai tik daudz uzticības, lai viņa izvēlās momentu un veidu, kad kura lieta jādara. Gan jau tad viņa to visu padarīs. Ir dažas lietas, kuŗas nav ieteicams darīt pārāk lielā steigā, kur būs labāk, ja mēs būsim atturīgāki. Šinīs lietās ar atturību sasniegsim vairāk, nekā ar pārmērīgu steigšanos.

Ir ļaudis, kas saka par pagājušiem 15 gadiem, ka taī laikā viss vecais ir sa-

Mārcienas mazpulks ražojumu āpskatē.

gāzts, bet nekas jauns vietā nav nācis un tāpēc mēs nu esam beigti. Tas ir galīgi nepareizs uzskats. Visus pagājušos 15 gadus mēs savā valstī neesam veltīgi dzīvojuši. Mēs arī šinīs 15 gados bijām gājuši uz priekšu un daudz ko mācījušies. Te man gribas norādīt uz profesoru Tenteli, ko viņš ir atbildējis kādam, kurš teicis, ka pagājušajos 15 gados mēs taču neesot sasnieguši savus ideālus, ko mēs esot gribējuši sasniegt. Viņš ir atbildējis: vai tad mūsu ideāli tiešām tik sekli, tik niecīgi, ka 15 gados tie sasniedzami un var izpildīties? 15 gadi vēsturē taču nav ne acumirklis! Tā tad mums nav iemesla bažīties par to, ka mēs savus ideālus vēl neesam sasnieguši. Bet reiz mēs tos sasniegsim. Lai to varētu panākt, mums bija jāmaina vecā iekārta, mēs nedrīkstējām stāvēt uz vietas. Ka mēs savu panāksim, to liecina tas, ko mēs pagājušajos trijos mēnešos jau esam ieguvuši. Vecā iekārta, vecais ietērps mums vairs nederēja. Tas bij jārauj gabalos un jārada jauns ietērps, lai mēs mazākais varētum klausīt savai sirdsbalsij un strādāt tā, kā tā mums pavēl. Mēs esam tikai gribējuši nokratīt visas vecās saites, vecās važas, kas bija radītas, lai mūs ierobežotu, lai sašaurinātu mūsu skatu. Mēs esam gribējuši radīt lielāku brīvību ne tikai savām rokām, bet arī garam un rast tam piemērotus, labākus ceļus. Tādu labāku ceļu mēs esam atraduši, pa to esam gājuši un iesim arī turpmāk uz priekšu.

Un tagad, beidzot, es gribētu visu savilkt kopā un atsaukties uz mūsu ūniversitātes rektora prof. Auškapa kunga vārdiem, ka tikai patstāvībā katra tauta var sasniegt visaugstāko savā kultūrā. Izlietosim tad nu visas savas iespējas un izdevības, kas mums ir un netaupīsim savus spēkus, ja būs vajadzīgs, lai mēs augtu uz patstāvīgu dzīvi un ieaugtu viņā. Ne par velti gudrākie cilvēki pasaulē teikuši, ka garīgais pamats, garīgie spēki, mērķi un uzdevumi ir tie, kas izšķir visu un kas cilvēci ved uz priekšu. Cits viss ir tikai palīgs un pie šīs atziņas mēs arī paliksim. — Augsim pastāvīgi uz priekšu mūsu kultūrā un mūsu garīgā pasaulē. Augsim paši un audzināsim arī mūsu jaunatni! Te ir liels ceļa gabals jāstaigā. No daudz kā jāatkratās nost, jo

mēs esam ļāvuši, lai pie mums pielīp daudz kas no svešām zemēm un no kā ir vaļā jātiek. Bet mēs pašreiz ejam tik strauji uz priekšu, ka prieks ir visu to redzot. Cerēsim, ka arī turpmāk iesim tikpat strauji. Lai varētu to izdarīt un pie tā palikt, tad atminēsimies — un ja nebūtu ko atminēties, tad radīsim jaunu to atziņu, — ka stingrs rakstūrs katrā tautas locekli un visā tautas kopībā būs tas, kas mūs vedīs pa pareizo ceļu un uz tā turēs!

Es sākumā teicu, ka vēstures lapas mūs māca, kāda ir mūsu pagātne, ka mēs varam tanī ar lepnumu skatīties, ka lieli darbi ir mūsu tautas gaitās. Vai nu tie ir visi varoņu darbi, vai arī ievērojami ar to, ka esam panesuši daudzreiz nepanesamas lietas, — tas tomēr viss mūs stiprina un ceļ mūsu pašapziņu, paļāvību mūsu spēkiem, ticību sev un saviem spēkiem. Tad patiesi varēsim teikt un apzināties, ka nu sāk mosties lepnums, lepnuma apziņa uz to, ka mēs dzīvojam savā valstī, ka mēs esam latvieši, ka esam latviešu tautas piederīgie, ka šo tautu audzināsim un uz priekšu vadīsim. Tā būs mūsu pašapziņa, tā būs svētīga un liela lieta!

Būsim pašapzinīgi, lepni uz to, ko tagad daram, bet skatīsimies atpakaļ arī uz to, kas pagātnē darīts, jo tikai tā mēs krāsim spēkus nākotnei un liksim pamatus mūsu nākotnes darbam. Ja tā rīkosimies, tad katra nākošā paaudze būs bagātāka par iepriekšējo un visas paaudzes ies arvien drošāk uz priekšu un kāps nemitīgi uz augšu. Viņām neradīsies bailes ne no smagiem uzdevumiem, ne pūlēm, ne grūtībām. Visciešāk viņām būs iespiedusies pienākuma apziņa, un viņas sapratīs, ka ir tikai viens mērķis un ka to vajaga sasniegt, lai uzvarētu un varētu gavilēt. Tikai šo ceļu ejot, mūsu tauta ies uz priekšu un mūsu valsts pastāvēs tagad un visā mūžībā!"

Miķelis Sproģis.

Prasi no dzīves daudz!

Ja tu daudz gribēsi, tad atradīsi arī ceļu savu vēlēšanu piepildīšanai. Ik soli sperot uz priekšu, tev vajag cīnīties ar gribu un prātu. Panākumi tev nozīmē tavu dabisko spēju iespējami augstu attīstību. Un tavs talants atkal ir tas, kas tevi nes uz priekšu! Tā tad: attīsti un vingrini savas dabīgās spējas. Tas tev būs viegli izdarāms, ja vien būs stipra griba.

Izkop savu domu spēku un fantāziju! Vingrini un pēc iespējas arī lieto to. Domas un fantāzija slēpj sevī daždien iepriekš nenojaušamas iespējamības. Viņa rāda vēl līdz šim neatklātus dziļumus. Skaistas un reizē spēcīgas domas dara tevi dzīves priecīgu.

Kop un izpēti savu garu. Tur tu atradīsi neizsmeļamu avotu visam tam, kas iziet no tevis. Tikai ej droši uz priekšu! Vienīgi gars ir tas, kas spēj pasauli kustināt. Dzīvs uzņēmības gars, laba ideja un enerģisks dienas darbs ir varas, ar kuŗām tu pasauli uzvarēsi. Neiedomajies par maz — tavs nākotnes darbs tālu sniegsies pāri tagadējam darbam mazpulkā.

— Tu nevari atrast sev piemērotu vietu un stāvokli dzīvē? — Pamatus šai parādībai meklē pats sevī! Domā pakaļ, un sapratīsi kļūdas, kuŗas bijušas vainīgas pie tavām līdzšinējām nevēiksmēm.

Nebažījies velti un nepazaudē noteiktību. Tici sev! Uzticies sev ar stipru sirdi un tu pārvarēsi jebkuŗu pretestību.

Vienmēr svaigs pie darba. Neuzklausi savu nespēku, ja viņš saka: „Tu tik ne." Jauneklim, kas pēc augstumiem cīnās, vajag būt drošam un bezbailīgam!

Nepielaid, ka tevi sāktu dažādas ārišķības maldināt. Savu ceļu paturi allaž stingri acīs. Sēdies pareizā gaismā, iemācies ātri apņemties, esi skaidrs, patiess, gudrs un lietišķs un apgarots savam dar-

bam. Nerunā par daudz! **Līdzdomāšana vienmēr vajadzīga, līdzpāpašana tomēr ne.** Kāds tu esi, rādi mierīgi un neuzkrītoši. Apzinīgs gribas spēks, nelokama enerģija un krietns rakstūrs pašķir tev nākotnes ceļu!

Pasargi savu jauno sirdi no dažādiem ļauniem iespaidiem! Sargi arī sevi no bezrakstūra draugiem. Viņi iznīcina tevi! Izvairies no katras sabiedrības, kuŗa tavus centienus apkaŗo un nīst. Savu dārgo laiku nepazaudē pie cilvēkiem, no kuŗiem, galu — galā, tu iemantot nekā nevari.

Mācies no citiem, tomēr nekad izšķiroši uz citiem nepalaidies. Visus savus meklējošā gara spēkus virzi uz savu mērķi, un tu radīsi sevī līdzekļus ideāla piepildīšanai.

Satiksmē un sarunās ar cilvēkiem var skaidrot un asināt domu spēku. Tāpēc slēdz iespējami daudz draudzības, bet tomēr nenīsti arī sīkus cilvēkus. Mācīties tu vari no visiem. Neaizmirsti: tavs gars prasa pārmaiņas savā ikdienišķā barībā un vingrinājumos, gluži kā tu pats.

Ja liktenis to prasa, tev gadījumā, vajag spēt drosmīgi nokāpt pa dzīves trepēm arī uz zemāka pakāpiena. Daudzus tas garīgi salauž, bet ar tevi tas notikties nedrīkstētu. Tu esi no tā materiāla, no kuŗa kaļ vīrus, kas ieiet vēsturē. Tik uzticies sev, tu esi no īstās vielas!

Šeit brīvi atstāstītās domas izteiktas kādā rakstā, kuŗa autors ir filozofs un rakstnieks Teralfs Manns. Jāatzīmē, ka viņa grāmatas, kuŗās apskatīti cilvēka uzdevumi, kā arī tie garīgie ieroči, kas ved pie panākumiem, jaunatne un vecākā paaudze aizvien lasījuši ar sajūsmu.

Māksla savienot skaisto ar praktisko.

(Dažas piezīmes par zviedru dzīvi.)

Jaunatne, bet it sevišķi lauku jaunatne, ir tā, par kuŗu katrā valstī var teikt: „tā ir mūsu cerība, mūsu nākotne". Ar savu skaidro sirdi, dzimtenes un darba mīlestību un prieku, veselīgo dzīves uzskatu, viņa būs tā, kas valsti turpmāk vedīs pretīm labākai, gaišākai nākotnei. Lai jaunatnē šīs labās tieksmes izkoptu, un uzturētu vienmēr modras, katra valsts cenšas šo savu nākotnes cerību — jaunatni mācīt un vadīt tā, lai tā **jo pilnīgāk būtu sagatavota** saviem turpmākiem uzdevumiem.

Dzīvojot Zviedrijā, kur tāpat kā Latvijā, galvenā iedzīvotāju darba nozare ir lauksaimniecība, bija izdevība vērot zviedru lauku jaunatnes dzīvi un darbu. Tāpēc domāju, būs noderīgi arī Latvijas lauku jaunatnei zināt, kā dzīvo un strādā viņas darba biedri zemē, kuŗa jau ar savu ilgo pastāvēšanas laiku ir paspējusi nostādīt savu lauksaimniecību un arī savas lauku jaunatnes organizācijas uz diezgan augstas pakāpes. No viņiem arī Latvijas lauku jaunieši, — saprotams, vienmēr prātā turot savas n a c i o n ā l ā s ī p a t n ī b a s, — varēs kā no vecākiem, piedzīvojumu bagātākiem kollēgām šo to mācīties.

Zviedrijā jau ilgāku laiku pastāv 3 lauku jaunatnes organizācijas (viena no tām ir tikai sievietēm). Galvenā un visplašākā ir Zviedrijas jauno zemkopju savienība S. L. U. (Svenska Landsbygdem Ungdomsförbund). Viņas darbības tīkls aptver visu valsti un ir sadalīts pēc valsts apgabaliem ap 30 darbības iecirkņos. 17. un 18. jūnijā notikušajā savienības sanāksmē Vadstenā, konstatēts, ka savienība apvieno ap 55.000 lauku jauniešus. Visas Zviedrijas iedzīvotāju kopskaits ir ap 6 miljoni, tā tad savienībā sastāv katrs viens no 100 iedzīvotājiem.

Pagājušā gada 1. oktobrī savienība sarīkojusi savu propagandas dienu, un tās rezultāts bijis tas, ka pagājušā gadā biedru skaits pieaudzis apm. par 12.000. Šogad savienības sarīkotie zviedru tautas varoņa Engelbrenta 500 gadu piemiņas svētki Ombergā 17. jūnijā izvērtušies par lieliskiem tautas svētkiem, kuŗos piedalījušies ap 30.000 cilvēku.

Pie savienības pastāv stipendiju fonds, kuŗš izsniedz stipendijas savas organizā-

cijas apdāvinātākiem un centīgākiem biedriem izglītības turpināšanai. Pagājušā gadā savienība inscenējusi lielisku propagandas filmu: „Under axsets tec en“ jeb latviski; „Zem mūsu zīmes“ (domāta s-bas emblema). Sav. izdod arī savu mēnešrakstu, kuŗš iznāk 16.000 eksemplāros. Viņiem pieder arī 91 lauku saimniecība dažādās valsts daļās, tās nostādītas ļoti priekšzīmīgi un tur praktizējas lietpratēju vadībā lauksaimniecības darbā sav. biedri. Bez tam savienībai ir 130 dziedāšanas kori, 27 orķestri, 13 zviedru īpatnējas dejas grīdas, 100 klubi u. c. Pagājušā gadā sarīkoti 123 praktisku zinību un 28 divas dienas ilgi instruktoru kursi.

Savienības atsevišķo apgabalu augstākā godalga — ceļojošais pokāls — kuŗu apgabals iegūst par labākiem darba sasniegumiem. Šie sasniegumi tiek novērtēti pēc vispusīgi un sīki izstrādātas novērtēšanas punktu sistemas. Šogad pokālu ieguvis Hallandas apgabals ar 2748 punktiem, jeb tas izpildījis uzliktos pienākumus par 65,7%. Otrā vietā palicis Östgötas apgabals ar 51,1% un trešās vietas ieguvējs izpildījis savus uzdevumus par 49,2%.

Savienības biedru darbs ir ļoti plašs un pieskaņots īpatnējiem apstākļiem. Gribētos aizrādīt uz vienu no galveniem uzdevumiem.

Tas ir savas mājas izdaiļošana.

Te zviedru jaunatne dara visu, cik tas stāv viņas spēkos. Protams, arī vecāku atbalsts nekad netiek liegts. Un šis darba lauks ir ļoti plašs. Viens no pirmiem darbiem šai laukā ir **greznot savu māju valsts, un tāpat arī ģimenes svētku dienās ar valsts karogu.** Ir tiešām aizgrābjoši skaisti braukt pa Zviedrijas ceļu valsts svētku dienā un redzēt gandrīz katrā mājā augsti plīvojam valsts karogu. Meiteņu uzdevums gādāt par skaistumu un spodrumu istabās, kopt savas puķes istabā un pagalmā. Zēni rūpējas par mājas celiņiem, uzturot tos vienmēr tīrus un kārtīgus, dēsta apstādījumus. Pagatavo pēc norādījumiem galdus, krēslus un solus, kuŗus uzstāda pagalmā koku paēnā, vai arī citās mājai tuvumā esošās krāšņās vietās, lai tur jo patīkami vakarā, pēc beigtiem dienas darbiem un svētdienās pavadītu atpūtas laiku. **Liela, un tiešām apbrīnojama ir zviedru māksla savienot skaisto ar praktisko. Šai ziņā mums latviešiem vēl daudz kas jāmācās.**

Ir tiešām liels prieks būt kādu laiciņu viesim tanī namā, kur dzīvo Zviedrijas „mazpulka“ dalībnieks. Visur kārtība, spodrība, katra sīkākā lieta vienmēr atrodas savā piemērotā vietā. Un pats „mazpulka“ dalībnieks vai dalībniece vispatīkamākais „namatēvs“ un „namamāte“. Ar nelielu ļotu prieku un sirsnību tie rāda un stāsta par savu darbu un turpmākiem nodomiem, kuri **katram sniedzas tālu, tālu nākotnē** un ir tikpat plaši un skaisti un piepildījuma ilgu apdvesti, kā Zviedrijas krāšņie kalni un lejas svētdienas saules mirdzumā.

J. Ermanis.

Tik tas...

Tik tas, kas zemē zelta sēklu sēj,
Zin to, ko zeme dot mums spēj.
Tik tas jūt zemes dzīvinošo elpu
Un pazīst zvaigžņu bezgalīgo telpu.

Tik tas, kas zemei smagiem soļiem pāri iet
Dzird dziesmu to, ko vārpas druvā dzied.
Tik tas dzird to, ko ziedi klusām čukst
Un arī to, ka zemei sirds ar' pukst.

Tik tas, kas zāli smagos vālos pļauj,
Kas graudiem pašiem izbirt neatļauj —
Tik tas zin to, cik sviedru jāizlej,
Viņš saprot to, ko saule darīt spēj.

Tik tad, kad graudi jau ir apcirknī
Un visi lauki kaili novākti
Tam liekās it kā Dievs pats smaidītu
Un pateicas Visvarenam viņš galvu noliektu.

Klāra Sebris.
Lizuma mazpulka diženā.

Bišu karš.

T. Toivo stāsts.

Smagi gulēja pusdienas saules tveice pār ziedošām pļavām, kuŗas gaidīja izkapts tērauda dziesmu, pār druvām, dārzu un Baltās muižas veco vītolu un sveķainiem bišu stropiem, ap kuŗiem nemierīgi sanēja šī darba tauta, kas nepazīst diendusas.

Vecā vītola ēnā stāvēja sarkanais bišu strops, un dažus soļus tāļāk sēdēja vecmāte, adīja zeķes un vēroja bišu sanošo mākoni. Sarkanais strops ikbrīdi varēja laist bērnus.

Jau trešo vakaru vecmāte dzirdēja, ka stropa medainā, siltā iekšienē dziedāja jaunā bišu māte. „Tā viņa sauc un aizlido ar savu saimi jaunā dzīvē," nopūtās vecā sirds.

Vārga čiepstēšana atskanēja vecā, izpurpējušā vītola galotnē. Vecmāte pacēla acis, un viņās iemirdzējās siltums — „mazie stārķu bērni gaida pusdienas."

Jau vairākus gadus te bij apmeties stārķu pāris un ikpavasari kārtoja savu ligzdu vecā vītola galotnē. Vecais vītols?! Jānis, vecmātes vecākais dēls un saimnieks, gribēja to nocirst. Neizprotoši un skumji iemirdzēja vecmātes acis — diezin, kur tad to stārķu ligzdu liks? Tā viņi aiziet — vecie koki un ļaudis."

Vecmātes adatas sāka steidzīgi klabēt. Viņa nemīlēja pārāk skumjas pārdomas. Bišu sanoņa trīcināja gaisu. „Šogad medus būs labs, — liepas kupli ziedēja. Un arī bitītes čaklas un mierīgas, pat medu ņemot nedzeļ."

Vecmāte atkal raugās vītola galotnē. Stārķu bērni nemierīgi kužināja ligzdā, čiepstēdami pēc ēdamā. Smaidā savelkas vecmātes novītušā seja — „visi bērni vienādi. Kā Jānītis raudāja, kad laikā nedabūja pieniņa! Jā bērni..." Domas kavējās pie tiem laikiem, kad Jānītis vēl bij mazs, kad viņa ar vīru cīnījās dēļ muižas. Arī šis ābeles dārzā bij viņu roku stādītas...

Šinī brīdī notika kaut kas negadīts. Viens no stārķu bērniem neveikli sakustējās savā ligzdā — nokrita sanošo bišu mākonī uz sarkanā stropa jumta. Žēli iečīkstējās mīkstais dūņu kamoliņš. Šī skaņa un vieglā kritiena troksnis satricināja nemierīgo bišu saimi. Melns sanošs bišu mākonis metās pusdzīvam putna bērnam virsū, dzēla un draudoši dūca. Pēc dažiem acumirkļiem pār sarkanā stropa jumta malu nekustīgi nokārās nedzīvais stārķēna ķermenītis. Vecmāte izbrīnā pacēla savu sirmo galvu. Šitais troksnis! Viņa nesaprata bišu kaŗa saucienu.

Tā nolika adikli un gāja saukt dēlu un kalpones saņemt bišu saimi.

Cik tāla un sveša cilvēka dvēsele zemes valodai? Stārķa bērna klusais palīgā sauciens vecmātes ausīm bij pagājis gaŗām, tā redzēja tikai uztraukto bišu mākoni, bet stārķa tēvs ar māti kā uz burvja mājiena atlaidās pie vecā vītola un metās savam mazulim palīgā. Bites citādi izprata veco stārķu ierašanos, — viņas jutās apdraudētas. Visas bišu saimes saprata sarkanā stropa kaŗa saucienu, un jau nākošā acumirklī tās metās virsū abiem vecajiem stārķiem un dzēla tos, kamēr tie saļima. Izbailēs čiepstošos stārķēnus ķēra tas pats liktenis.

Bet cilvēki vēl nesaprata notikušo — ar traukiem un ūdeni tie nāca saņemt jauno spietu.

Z... z... z... bum — dzēla saniknotās bites katram, kas tām tuvojās. Bišu pulki devās uzbrukumā... Nesaprašanā cilvēki berzēja dzēluma vietas. Suņi instinktīvi nojauta briesmas un, ievilkuši astes, kaukdami metās prom. Baltās muižas virtuvē un strādnieku dzīvokļos klaigāja sievietes un skaļi raudāja sadzeltie bērni.

— Bites pasludināja kaŗu!

Z... z... z... bum... lidoja saniknotās, dzīvās, dzeļošās lodes.

Staļļos zviedza zirgi, kūtīs māva govis un blēja aitas. Baltās muižas diendusa bija satraucēta. Mierīgā sēta pārvērtās kaujas laukā — pār katru dzīvu radību, kas pa-

rādījās pagalmā, pacēlās saniknotu bišu stabs.

Lidojošais ienaidnieks uzbruka uz visām frontēm — zma... z... z... z... bum...

Tikai tad, kad vecais ķēdes suns gaudodams sabruka savas būdas priekšā, un ap viņu kā negaisa mākoņi sagriezās bites, saprata cilvēki draudošās briesmas. Sievas, saķērušas bērnus, skrēja prom uz kaimiņu mājām, vīrieši lādēdamies raisīja un palaida brīvā izbijušos lopus, kuŗi, astes gaisā pacēluši, metās prom uz mežu. Zirgi, govis, aitas, vistas, tītari — visi bēga un slēpās.

Arī cilvēki sadzelti un satūkuši, bija spiesti līdz tumsai atstāt muižu bišu varā.

Vēl trīs dienas bites nesamierināmi naidīgi izturējās pret visiem Baltās muižas iemītniekiem. Tikai ceturtās dienas pievakarē tās žēlīgi noslēdza mieru, parakstīja miera līgumu un atgriezās pie savas parastās mierīgās darba dzīves. Stropi smaržoja pēc vaskiem un medus. Vecmāte atkal adīja vecā vītola ēnā, un tikai atstātā stārķu ligzda skuma pēc saviem iemītniekiem. Bišu kaŗš bij beidzies. Bet vecmātei un citiem veciem ļaudīm par tādu neredzētu notikumu bija savas domas: Tā bij debesu zīme, cilvēkiem draudēja briesmas, bet kādas?

Viss tas notika 1914. g. jūnijā, un jūlijā uzsāka ļaudis savu lielo kaŗu.

Kārzdabas mazpulka dalībnieki ar vadītājiem.

A. Cukurkalns

Dus lauki...

Dus lauki vārpu zeltā klāti
Un augļu smaržas gaisos tvan.
No ziedoņvēja izstaigāti
Dus lauki vārpu zeltā klāti —
Un tālās saules sveicināti.
Tie ziemas vējus nepazīst.
Dus lauki vārpu zeltā klāti
Un augļu smaržas gaisos tvan...

Aicinājums.

Vienmēr darbam ķerties klāt
Nedarītu neatstāt,
Vienmēr cīnīties, ne gaust,
Sevim jaunu ceļu lauzt.

Rītā sauli sveicināt,
Dienu gaišā smaidā sākt!

Kārlis Krūmiņš,
Ērgļu-Katriņas mazpuka dalībnieks.

Kalna varonis

(no cikla „Ko kalni stāsta).

Vakara saules staros atmirdz baltās Alpu galotnes. Skarbi klusē tās savos sniega plīvuros ietinušās. Aukstā vienaldzībā raugās zaļajās ielejās. Nepagurstot mēģina mazais cilvēks sasniegt šīs lepnās galotnes, kaut uz brīdi aizmirst, cik niecīgs viņš ir, kļūt kaut uz brīdi liels un varens, skatīties lejā un justies pārāks par visu, kas nemierīgā steigā un klusā pieticībā kužinājās pie viņa kājām.

Skaistais, neaizmirstamais brīdis, kuŗu cilvēks pārdzīvo kalnu galotnes klusumā iededzina viņā vienu no lielākām kaislībām un — cilvēks kļūst šī sava brīža vergs.

Viens no šīs kaislīgās kalnu mīlestības interesantākiem upuriem ir bijis Olafs M. — liels, skaists un drošsirdīgs vīrs. Tas ilgi nevarēja atrast savam spēkam pienācīgu cīņas pretinieku. Tas uzvarēja visus dzīves šķēršļus, visos kautiņos un sacīkstēs bija pirmais. Bet arī viņa dzīvē nāca diena, kad tas pirmo reizi stāvēja kalna galotnē un ieelpoja viņas kluso, vientulības dzidrumu.

Zem viņa kājām gulēja akmeņi pārvērties, uzvarēts spēks.

No šī brīža likteņīgā kaislība pārņēma Olafa sirdi. Tas piederēja kalniem — kalniem vien.

Nāca karš. Olafs bija pirmo iesaukto sarakstā. Gandrīz ikdienas tas pastrādāja drošsirdības varoņdarbus. Daudzi nesaprata viņu un domāja, ka godkārība dzina to nepārtrauktās briesmās. Tie maldījās. Šā cilvēka pārcilvēciskam spēkam vajadzēja attiecīgas izejas un tās viņš rada it visur. Goda krusti žvadzot raiboja viņa krūti. Un tomēr — Olafam trūka kalnu, viņu gaisa, gaišā uzvaras prieka un gaviļu, stāvot sniegainās galotnes mirdzumā.

Pēc vesela frontē pavadīta gada Olafs dabūja atvaļinājumu, bet nebrauca pie vecākiem, kā to darīja citi. Tas devās kalnos.

Kā apreibis tas kāpa vienā galotnē, uzvarēja otru, trešo, bet nolaižoties ielejā viņš nokrita un lauza kāju. Trīs dienas gulēja Olafs pelēko akmeņu varā. To atrada nejauši šinī apgabalā aizmaldījies ceļinieks. Olafu aizveda uz slimnīcu, kur

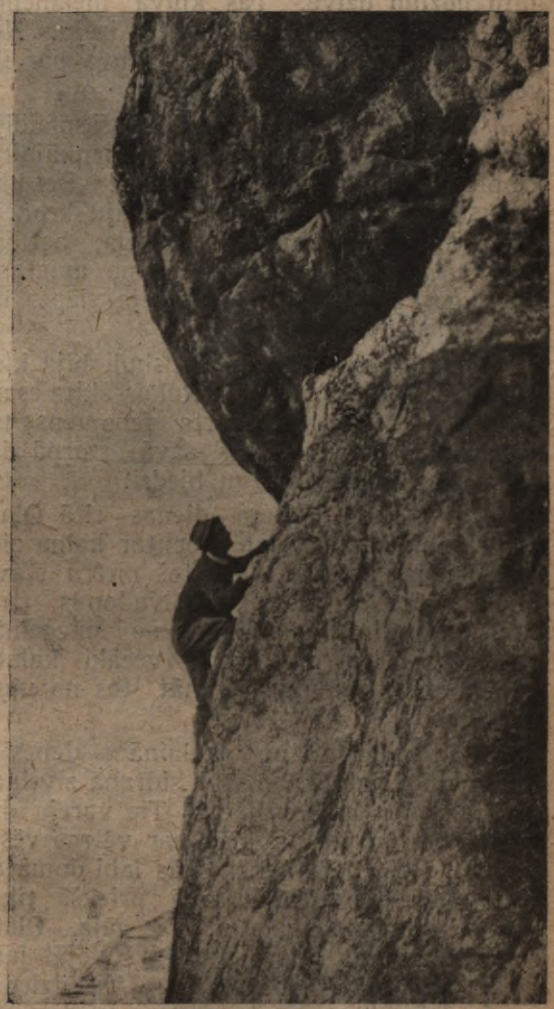

Pārdrošais sportists — kalnos kāpējs.

viņš pavadīja divus mēnešus. Triju dienu laikā nekoptā brūce izvērtās gangrenā un tas atstāja slimnīcu — kroplis ar vienu kāju.

Šī vīra titanisks spēks pārvarēja arī šo nelaimi. Mēneša laikā tas izturēja aviatora pārbaudījumu un devās no jauna frontē.

Līdz pēdējai kara dienai tas izpildīja savu pilsoņa pienākumu. Kad visu krūtis dzirdot miera vēsti atviegloti uzelpoja, no šī savādnieka krūtīm izlauzās nopūta. — Olafs no jauna zaudēja savu tik grūti iegūto nozīmi dzīvē. Tas kļuva melancholisks. Spēki brieda un meklēja izeju. Nenogurstoši trenējoties Olafs kļuva par ievērojamu sportistu.

Tiesneši un publika nožēlojoši smaidīja ieraugot lēkšanas sacīkstēs vienkājainu kropli — dalībnieku. „Nabadziņš!" Bet kad sacīkstes beidzās — par uzvarētāju kronēja Olafu M. Pūlis vairs nesmaidīja, bet jūsmīgi uzgavilēja dabas un likteņa apietam. Mākslīgo kāju piesējis tas skrēja slēpes un — sasniedza galotnes.

Olafa vienīgās kājas muskuļi bija kļuvuši nesalīdzināmi stipri. Rokas šķita esam no tērauda. Tas bija sporta fenomens un sporta biedrības sacentās savā starpā dēļ goda skaitīt to par savu biedri.

19... gada Pēteŗa dienas rītā Olafs stāvēja bīstamās Alpu Hochtor kalna ziemeļu sienas pakājē. Tūkstoš metru stāvā klints šķīra to un viņa pavadoņus (trīs sajūsmas pilnus jaunēkļus) no sniegainās galotnes. Tiem pretī nāca vecāki kalnos kāpēji un mēģināja atrunāt tos no viņu nodoma.

Pār spilgti zilām, saulainām debesīm jautri un viegli, kā mazas sidraba zivtiņas slīdēja balti mākoņīši. — Tie varēja izklīst, bet varēja arī kļūt par vētras vēstnešiem. Bet Olafs neklausījās labi domātos padomus, tas redzēja savā priekšā tikai nesasniegto kalna galotni. Tie gāja, Olafa smagā muguras soma ritmiski šūpojās jauniešu priekšā kā ceļa rādītāja. Tie dziedāja jautrās Tiroles dziesmas, jokoja un smējās. Sākās rāpšanās klintī. Visi četri sasējās savā starpā ar virvi, lai nodrošinātu viens otru no krišanas. Olafs, kurš gāja pašā priekšā atpogāja savu mākslīgo kāju un iebāza to somā, kur tā spocīgi rēgojās pret zilo debesu fonu. Spēcīgie Olafa roku muskuļi atvietoja šo tagad nederīgo gumijas priekšmetu. Stundām ilgi turpinājās šī bezgalīgi nogurdinošā rāpšanās. Tie cerēja līdz vakaram sasniegt galotni un pa otru vieglāku ceļu nokāpt ielejā. Stāvās sienas vidū tie pēkšņi sajuta vēsumu. Kā lietuvēns vēlās pār kalna galotni melns negaisa mākonis. Vēja brāzieni kļuva arvien asāki un draudošāki. Elsodami steidzās kāpēji, lai ātrāk sasniegtu mērķi. Velti. — Vētra kalnos neliek sevi ilgi gaidīt.

Pērkoņa apdullinoši dārdieni, zibens elektrības pārsātināts gaiss sacēla īsos vīriešu matus stāvus. Nākošā acumirklī atvērās tumšā debess mute un veselas ūdens gāzes drāzās uz kāpēju galvām. Vētra raustīja virvi, draudēja noraut lejā. No augšas dārdēdami krita norautie akmeņi. Ūdens saliedētais kaļķakmens kļuva glums un slidens. Vēsumam pieņemoties klints sāka apledot ar to apgrūtinādama katru soli. Milzīgie Olafa roku muskuļi, kuŗiem bija visu laiku jānes lielā ķermeņa smagumu — sāka pagurt. Rokas trīcēja. Vienīgā kāja bija slikts atbalsts. Vaidam līdzīga atvieglojuma nopūta izlauzās no Olafa platās krūts. Tas uztaustīja nelielu akmens plāksni ar iedobumu virs tās. Te viņi varēja pavadīt nakti. Viņš nespēja rāpties tālāk. Šeit Olafs atsēja virvi, iekala kaļķakmeņa sienā kalnu āķi un piesējās pie tā. Tagad tas varēja būt drošs, ka aizmiegot virve to noturēs gaisā, virs bezdibeņa malas. Tie atvadījās. Jaunekļi devās tālāk. Tiem bija nākošā dienā jāsūta Olafam palīgā glābšanas ekspedicija.

Noguruši un slapji tie līda un vaidēja. Apledojušas klintis ievainoja rokas, ceļus, pirksti sāpēja no aukstuma. Ceļš bija tāļš un grūts, bet augšā tos gaidīja neviesmīlīgā galotne.

Cik skaists bijis sapnis par šo galotni! Cik daiļuma un prieka bija solījis saulainais rīts! — Tagad bija jāsakož zobus. Tie rāpās tālāk. Negaidot apstājās pirmais kāpējs. Nolādētā virve izrādījās par īsu. Cik arī tas nepūlējās — nevarēja atrast jaunu atbalstu, lai varētu pacelties augstāk un palīdzēt pārējiem. Beidzot, ar lielām pūlēm pārkliedzot vētras gaudas tie atrada izeju, lai pagarinātu virvi. Pēdējais atsēja virvi no savas jostas, vidējais piesējās pie tās gala un pirmais ieguva ar to iespēju pacelties augstāk. Atradis meklēto

pieturas vietu pirmais nometa virvi un vidējais svieda to pēdējam.

Tagad tie visi trīs stāvēja nenostiprināti, nespēdami briesmu gadījumā viens otram palīdzēt. Glumais virves gals šūpojās gar pēdējā rokām, tas pūlējās viņu satvert, pārliecās pār bezdibeni, zaudēja līdzsvaru un — ar asu kliedzienu smagi nogāzās lejā. Sastinguši raudzījās abi biedri

— — — — — — — — — —

Nākošā dienā glābšanas ekspedicija devās mēklēt pazudušos. Hochtor'a galotnē atrada divus sniegā saldi dusošus, iesnigušus un nosalušus jaunekļus.

Pēc veselas dienas ilgas meklēšanas glābēji atrada Olafa M. — kalnu varoņa līķi. Viņš karājās pār sava patvēruma nīšas malu pie kalnu āķa piesiets. Viņa sa-

Grundzales mazpulka dalībnieces lopbarības biešu lauciņā.
Pirmais no kreisās mazp. vad. skol. Klāvs.

pelēkajā tukšumā, kas aprija šo briesmīgo kliedzienu. Tie bija tik noguruši, ka nespēja vairs līdzjust un nožēlot, tos vienoja kaislais dzīves uzturēšanas aklais instinkts, Ar nodevīgo virvi no jauna savienojušies ceļotāji turpināja rāpšanos. Negaiss pārvērtās sniega vētrā. Mīkstās pūkainās sniega pārslas aizplīvoja acis, aizrāva elpu. Cik brīnišķs bijis viņu rīta sapnis par šo galotni! Cik vilinošs!

Gārdzošs kliedziens, gandrīz sāpju vaids — pirmais kāpējs ierauga savā priekšā galotni, ieķeras viņas sniega malā. Steidzīgi, pēdējos spēkus saņēmuši tie uzrāpjās un sveic pienainā miglā ietīto klajumu. Nogurums. Nav spēka pakustēt. Tie nolaižās sniegā, lai uz brīdi atpūstos. Tikai vienu mazu, īsu brīdi. Galotne ir sasniegta. Lielā cīņa beigusies. Vienu vienīgu atpūtas brīdi! Vienu vienīgu! Tad ceļš no jauna vedīs uz leju. Lielas, mīkstas pārslas krīt uz seju, rokām un pleciem. Sniega vētra plosās. Viņiem ir silti.

stingušās rokas vēl turējās pie apledojušas sienas akmeņiem.

Viņa atvērtajās acīs bija lasāmas viņa dzīves pirmās un pēdējās bailes. Kalna nīšā stāvēja izdzisis prīmuss ar zirņu zupu katliņā un atvērta konzervu bundža. Tas acīmredzot gatavojis vakariņas, bet izdzirdis krītošā jaunekļa kliedzienu pārliecies pār malu un kritis arī pats.

Ārstu kommisija atzina, ka tas miris ar trieku.

Tā mira kalnos kāpēju varoņu paaudzes visuspilgtākais priekšstāvis. Olafa M. bērēs bija daudzas runas un nolikti daudzi vainagi. Viņa nopelni un varonība tika pietiekoši izcelti — visi aizmirsa tikai vienu — Olafa lielo kalnu mīlestību.

— — — — — — — — — —

Mēmie, mūžīgie kalni stāv kā stāvējuši. Viņu vientuļās stāvās klinšu tekas un bezdibeņi glabā nevienu vien stāstu par tiem, kas tos pārāk karsti mīlējis. Skarbi klusē tie un raugās zaļo ieleju dziesmu un darba pilnajā dzīvē.

T. T.

Pasaka par cilvēku, kuŗš nicinājis maizi.

Reiz senos, senos laikos bija pazīstams kāds kalns, sudraba kalns. Še tika ierīkotas arī sudraba raktuves. Tās dienu dienā cēla gaismā milzīgas sudraba bagātības. Raktuvju īpašnieka bagātības kļuva arvien lielākas, līdz beidzot viņš bija tik bagāts, ka pats vairs nespēja pārredzēt savas bagātības.

Raktuvju īpašnieks, kas līdz šim bija vienkāršs un dievbijīgs cilvēks, tagad kļuva iedomīgs, pārgudrs un izlaidīgs. Viņš jutās kā visas pasaules valdinieks, jo nekādas viņa vēlēšanās še virs zemes nepalika nepiepildītas.

Kad kādu dienu viņš šķita izbaudījis visus pasaules priekus un nekā vairs nebija, ko viņš nebūtu redzējis vai piedzīvojis, viņš ticēja un iedomājās, ka ir varenāks par pašu Dievu. Ja, viņš pat ticēja, ka Dievam no viņa, šī varenā vīra, ir bailes, jo raktuvju īpašnieks nejuta vairs un nesaprata ap sevi ne lielo augšanu ne tapšanu visā dabā, kuŗā viņam vajadzēja saskatīt Dievu un Viņa darbu.

Bija brīži, kuŗos raktuvju īpašnieks, rokas kabatās sabāzis, cilvēku priekšā lielījās, saukdams — lai jel Dievs Tēvs parādoties viņam, tad toreiz redzēšot, kuŗš no viņiem varenāks. Tā reizi, redzēdams, ka zemnieki savu lauku augļus un maizi uzlūkoja kā Dieva dāvanu, viņš gribēja Dievam parādīt, cik viņš, varenais kalnraktuvju īpašnieks, niecīgi un zemu to vērtē. Tādēļ viņš kādu dienu paņēma kukuli rupjas maizes un iespiedis to padusē, devās uz savām raktuvēm. Tur viņš paņēma maizes kukuli un iemetis to šachtā, noteica: „Nu, velna dvēsele, ņem nu tu mūsu Dievu!“

Bet tiklīdz šie vārdi bij izskanējuši pār kalnu, kad visu apkārtni piepildīja kāda varena dunoņa. Drausmīgu pērkoņa grāvienu pavadīta sabruka raktuve un apraka sevī to vīru, kas tik ļoti bija nicinājis Dieva dāvanu — maizi.

Kopš tā laika sudraba raktuves kalnā vairs nestrādā. Auksta un tukšnešaina ir šī vieta un neviens vairs nav mēģinājis meklēt sudrabu un gūt sev bagātības tur, kur Dievs tik ļoti nosodījis cilvēku, kas nonicināja maizi.

Pa dzimtenes kalniem un lejām.

Mārupes mazpulka ekskursija.

Mūsu dzimtenē ir daudz tādu vietu, kuŗas apskatījuši mēs gūstam jaunas zināšanas, ierosmi un garīgu baudījumu. Lai iepazītos ar mūsu dzimtenes dabu un darbu, Mārupes mazpulks rīkoja ekskursiju uz Zemgali.

No Mārupes izbraucām sestdienas pēcpusdienā. Ekskursantu pavisam septiņdesmit — daudz mazpulka dalībnieku, sabiedrisku darbinieku un interesentu.

Liekas, neesam ilgi braukuši, kad nonākam Iecavā. Te apskatām baznīcu un pie tās atrodošos kapus. Pēc tam ejam uz Iecavas upi, kas kā rotādamās aizvijas līčloču gar skaisto, zaļi lapoto liepu un lazdu krastu.

Jauks sestdienas vakars. Baznīcā jau iezvana svētvakaru.

Pēc garāka brauciena Bauska. Sirms skaistums ir senatnes lieciniecēm pilsdrupām, sirmas, kā vieglā krēsla, kas viņas apņēmusi, ir tās. Draudzīgi te kopā savijas skaistās Zemgales upes Mūsa un Mēmele, apņemdamas pilskalnu. Ilgi varētu stāvēt te augšā pie jaukajām pilsdrupām, skatīties uz krēslaino apkārtni. Bet mums vēl šovakar jānokļūst Kaucmindē.

Kāucmindē iebraucam vēlā vakarā. Mūs sagaida un apsveic mājturības semi-

nāra direktrise O. Kulitāna kdze. Viņa mums stāsta par Kaucmindes mājturības skolas un semināra darbību un mācību nozarēm.

Otrā rītā mundri un spirgti iepazīstamies ar Kaucmindes saimniecību.

Mazpulka meitenēm sevišķi interesē Kaucmindes mājturības skolas skolnieču rokdarbi. Tos mums rāda un laipnus paskaidrojumus dod Kulitāna kdze. Skaistu iespaidu atstāj daiļās, bet vienkāršās mājturības skolas telpas. Viss balti klāts, uz katra galda zemos traukos jauki sakārtotas puķes.

No Kaucmindes šķirāmies ar jaunām zināšanām un jauku iespaidu.

Turpinām braucienu līdz Ziedoņa dārzkopības skolai. Atkal mūs laipni sagaida un parāda skolas telpas, dārzus un siltumnīcas. Apskatām Ziedoņa dārzkopības skolas mazpulka dalībnieku lauciņus. Interesē siltumnīca, kur audzē vīnus.

Pusdienā nokļūstam Rundālē. Apskatām Rundāles pili, kas drīz varēs svinēt 200 gadu jubileju (celta 1736. g.). Mums rāda plašās pils zāles. Te vēl redzamas bijušo muižnieku greznības atliekas. Griestu gleznojumi, sienu izgreznojumi, „zelta zāle", kur kādreiz mirdzējuši spoži spoguļi un gandrīz visur zelts, liecina par muižnieku dzīvi, kas latviešiem tāla un sveša.

Braucam tālāk uz Eleju. Apskatām skaistākās vietas. Brīnišķa ir Svētes upe, kuŗai pāri braucam.

Tērvetē aplūkojam sanatoriju, vienu no skaistākām celtnēm Eiropā. Tas ir ievērojams architektūras darbs, skaists stils. Zaļa dzīvība te šalc, apkārt viņai zied daudz puķu, tālāk augstas priedes, Tērvete. Skaista daba apkārt ir tai celtnei, kuŗas iemītniekiem tik bēdīgs liktenis.

Skaistā dabas stūrītī, zaļos kokos paslēpušies Sprīdīši — latvju lielās rakstnieces Annas Brigaderes māja. Sprīdīšos tik daudz puķu, un rozes, — daudz, daudz rožu te zied. Viss gaišs un balts, gar Sprīdīšu mājas sienām vijas zaļās vīna stīgas.

Mūs sagaida un laipnus paskaidrojumus par Sprīdīšiem sniedz J. Rapas kgs, sirsnīgos vārdos stāstīdams par Annas Brigaderes darba un centības pilno mūžu. Uz galdiņa rakstnieces istabā redzamas visas tās daudzās grāmatas, ko viņa savā mūžā uzrakstījusi.

Mums par Sprīdīšiem Rapas kgs daudz stāsta un rāda. Kad esam iepazinušies ar Sprīdīšiem, Rapas kgs mūs vēl pavada līdz gaišam lielceļam, kas ved uz baznīcu. Šķiramies no nekad neaizmirstamās latviskās mājas un viņas sirsnīgiem iemītniekiem.

Ilgi vēl skatos uz Sprīdīšiem, līdz tie pazūd zaļos kokos klusi un mīļi. Mūsu priekšā kalns, uz kuŗa baltā Tērvetes baznīca, pie viņas arī kapi.

Drīz jau atkal attālināmies no jaukās Tērvetes, kuŗas iespaidi spilgti iespiedušies atmiņā — neizdzēšami un tuvi.

Vakarā nokļūstam Jelgavā. Te vēl iepazīstamies ar Jelgavas pili. Jau krēsla, kad atstājam Jelgavu — vietu, kas pēdējā paredzēta apmeklēt mūsu Zemgales ekskursijā.

Skaistā ekskursijas diena pavadīta, bet viņas iespaidi iespiedušies dziļi mūsu sirdīs.

Līlija Ābelīte,
Mārupes mazpulka dalībniece.

120 kilometru apkārt Burtnieku ezeram.

Jaukā rītā, mēs, Rūjienas valsts ģimnāzijas mazpulka biedri, sava vadītāja agr. Liepiņa kunga vadībā devāmies izbraukumā ar divriteņiem apkārt Burtnieku ezeram. Ceļa izejas punks bija mūsu ģimnāzija, no kuŗienes pa Rūjienas — Valmieras lielceļu virzījāmies uz pirmo ceļa mērķi — Rencēniem. Rencēnu rajona agr. Meneka kunga vadībā braucām uz „Minču" saimniecību. Tur brāļi Upmači, mazpulka dalībnieki kultivē kartupeļus. „Minču" saimniecība nodarbojas arī ar sēklaudzēšanu, audzē: Uzvaras auzas, Aubīna vasaras kviešus, Vecauces rudzus, Vairoga miežus, Sandomīras ziemas kviešus, Parnassia kartupeļus. Lauki labi noauguši. Apskatījuši druvas un izskrējušies ar „Minču" mājas riņķa šūpolēm, devāmies atpakaļ uz Rencēniem, kur apskatījām Lauksaimniecības biedrības namu. Pēc tam devāmies uz agr. Meneka kunga saimniecību — „Gaiļiem". Apskatījām laukus un pļavas, kas drenēti. Ļoti interesanti bija redzēt, cik liela starpība starp pļavu vienā pusē grāvim, kas bija drenēta un otrā pusē, kas nebija drenēta. Ap-

meklējām arī Lizdēnu pienotavu un apbrīnojām lielo sviesta kuļammucu, kas esot bijusi visus šos gadus lielākais rencēniešu ienākumu avots. Tad mūsu ceļš ved mūs uz Burtniekiem. Mūs interesē baznīca, ezers un ezera apkārtne, ko arī apskatam. No Burtniekiem devāmies uz Matišiem. No šejienes mūsu ceļš veda uz Braslavas muižu, kur apskatījām Braslavas pilsdrupas. Redzamas vēl skaistas kolonas, kāpnes, ieejas durvis, logi, izrotājumi ap tiem un kāds tornis. Tālāk parkā stāvēja paviljons, pie kuŗa griestiem vēl ļoti labi uzglabājies muižas agrāko īpašnieku ģērbonis. No turienes mēs aizbraucām uz prof. Lejiņa kunga saimniecību — „Rimeikās". Profesora kungs parādīja mums savu ganāmpulku un laukus. Pēc pusdienām nobraucām Mazsalacā, kur vispirms apmeklējām ģimnāziju. Tad uz „velna alu" gar Salaces upes krastu, pa ceļam uzkāpdami „sapņu trepēs". Skaņajā kalnā izpriecājāmies par dīvaino atbalsi, kāds rodas skaņu viļņiem atsitoties pret Skaņā kalna klintīm. Tad cauri Mazsalacas pilsētai devāmies apskatīt Mazsalacas baznīcu. Redzējām arī pieminekli kaujā kritušieem varoņiem. Atpakaļ braucot iegriezāmiem vēl dažu mūsu mazpulka dalībnieku mājās un pēc 122 kilometru gara ceļa gabala, guvuši daudz iespaidu un redzējušu mazu daļiņu no mūsu skaistās dzimtenes, ar priecīgu prātu un līgsmu sirdi beidzām šo divu dienu izbraukumu.

K. Tentere,
Rūjienas ģimnāz. mazpulka dalībniece.

Ciemos pie Duntes mazpulka.

Limbažu rajona mazpulku vadītāju sanāksmē, Limbažu mazpulks nolēma sarīkot ekskursiju, lai iepazītos ar dažām priekšzīmīgām saimniecībām, uz Duntes mazpulku. Ekskursijā piedalījās arī daži kaimiņu mazpulku dalībnieki no Lādes, Viļķenes, Pociema un vēl citas ieinteresētas personas. Ekskursiju vadīja agr. Tukmanis.

Braucot uz Dunti mūsu auto apstājās pie Liepupes Ķīkleju mājām. Tur laipnais saimnieks Rams mūs iepazīstināja ar savu saimniecību, rādot mums apkoptos, drenētos tīrumus un pļavas, seklās lopu kūtis ar labi koptiem lopiem, govju rokas slaucamo mašīnu, skaistas vistas un lielas baltas jorkšīras sugas cūkas un Šropširu sugas aitas.

Duntē mūs sagaidīja mazpulka dalībnieki ar vadītāju Mežgaiļa kungu. Tur apskatījām Duntes pamatskolas telpas, sakņu dārzu, puķu dārzu, plašāk aprunājoties ar duntiešiem par mazpulka darbiem un lauciņu apstrādāšanu.

Atpakaļceļā vēl apstājāmies pie Liepupes muižas, kur apskatījām valsts apsaimniekojamo muižas iekārtu.

Dziesmām skanot atstājām Liepupi un vecos Limbašus sasniedzām tikai vēlā vakara stundā.

E. Ūdris,
Limbažu mazpulka dalībniece.

Durbes mazpulks

sarīkoja ekskursiju, kuŗu vadīja agronoms A. Galle. Ekskursijā piedalījās 20 mazpulka dalībnieki, mazpulka vadītāja O. Kupče un 2 skolotāji.

Ekskursantu auto, mazpulka karogam plivinoties, devās no Durbes gar Lieģu un Aisteres muižām uz Rāvas Vēveŗiem. Te ekskursanti apskatīja plašo jaunsaimniecību-dārzsaimniecību, griežot vērību uz tomātu un gurķu kultūrām, kā arī augļu dārzu un seklās kūts ierīkojumu pēc jaunākām prasībām. Tālākā ceļā ekskursanti vēroja Aizputes pilsētu, Kazdangu un šejienes dīķsaimniecības. No Kazdangas gar Snēpeli ekskursanti devās uz Kuldīgu, vērojot vasaras brieduma ainas. Kuldīgā apskatīja Ventu, Rumbu, pilsētas parku. Tad Ēdole, un tālāk Alšvanga, Saka, krustojot upes un zaļo mežu joslas, līdz pie Apriķiem, lielo koku ēnā, saule jau tuvojās rietam. Cīravā ekskursanti iebrauca, kad jau vakarblāzma zeltīja mežu galotnes.

Bija jau vēls, kad ekskursanti atgriezās Durbē, pavadījuši skaistu dienu un guvuši daudz vērtīgu iespaidu, nobraukdami pa mūsu dzimtenes ceļiem 210 km.

O. Kupče,
Durbes mazpulka vadītāja.

Lēdurgas un Lēdurgas-Aijažu mazpulki

sarīkoja kopēju ekskursiju uz Bīriņu mazpulku, Allažu priekšzīmīgajām lauku saimniecībām, Allažu mazpulku un Mālpils maz-

pulku. Visi ekskursijas dalībnieki sapulcējās Lēdurgas II pakāpes pamatskolā, no kurienes, Lēdurgas mazpulka vadītāja Purgaiļa vadībā sākās brauciens, kas deva daudz prieka un ierosmes. Vairākkārt atskanēja arī skaistā, jaunā dziesma „Lai līgo lepna dziesma" un mazpulku himna, kas tuvināja un vienoja visus mazpulku dalībniekus.

K. Māleris,
Lēdurgas mazpulka dalībnieks.

Brenguļu mazpulka pirmā ekskursija.

Mūsu mazpulks darbojas tikai pirmo gadu. Biedru prasme vēl ir vāja. Tāpēc nolēmām apskatīt, kā darbojas citur mazpulku dalībnieki.

Agri no rīta mēs izbraucām Brenguļu mazpulka vadītāja Garseļa un agr. Lezdiņa vadībā. Mūsu ceļa mērķis — Mūrmuižas mazpulks, kurš darbojas jau ceturto gadu. Jau pa ceļam un pašā mazpulkā gūstam daudz jaunu ierosinājumu.

Atvadījušies no Mūrmuižas mazpulka dalībniekiem, mēs vēl pa ceļam dodamies uz šī mazpulka priekšnieka Vīksnas „Putniņiem". Viņš mums rāda savas cukurbietes. Viņa māte ļoti laipna. Šeit nākas dzirdēt to, ka mazpulki guvuši piekrišanu arī pie vecākiem, jo Vīksnas māte saka: „Ir gan tie mazpulki jauki!"

Iespaids no šīs ekskursijas lielisks. Mēs ilgi atcerēsimies Mūrmuižas mazpulka dalībnieku un viņu piederīgo, vecāku, brāļu un māsu neliekuļoto laipnību un sirsnību, ar kādu tie mūs uzņēma. Sevišķi mēs priecājamies par labi koptajiem lauciņiem. Braucām uz māju ar apņemšanos, ka arī mēs nākošajā gadā strādāsim daudz vairāk, nekā šogad, lai tiem mazpulkiem, kuŗi apmeklētu mūs, arī paliktu tikpat labs iespaids no mums.

Alma Lācītis,
Brenguļu mazpulka dalībniece.

Valsts Jaungulbenes lauksaimniecības skola

sarīkoja ekskursiju, kuŗā piedalījās arī visi Jaungulbenes 151. mazpulka dalībnieki, šīs skolas skolotāji un audzēkņi. Ekskursiju vadīja mājturības skolotāja M. Rumpīte.

Pirmā pieturas vieta — Madonas raidstacija un Aiviekstes spēkstacija. Šeit ekskursanti īsumā iepazinās ar raidstacijas un spēkstacijas iekārtu.

Tālākais ceļš pāri Daugavai — Biržu lauksaimniecības skola. Te skolas pārzinis iepazīstināja ekskursantus ar skolas izcelšanās apstākļem, skolas saimniecību un iekārtu.

Otrā dienā devāmies uz Staburagu. Steidzamies uz Janča un Marča Liepavotu. Tālāk uz Staburagu. Šeit jauka apkārtne. No turienes uz Seces-Sērenes lauksaimniecības skolu un Vecbebru biškopības-dārzkopības skolu.

Vecbebru skolā iepazīstina ar bišu mātes audzēšanu, dažādu tipu bišu stropiem, skolas apkārtni, plašo dārzniecību un skolu.

Skan atkal dziesmas — un pāri kalniem, pāri lejām braucam uz māju — Jaungulbeni. Ir pusnakts stunda, kad esam mājās.

Vilnis.

Rūjienas apkārtnes mazpulku svētki.

27. jūlijā Rūjienas apkārtnes mazpulku vadītāji un mazpulku valdes sarīkoja kursiju pa Rūjienas apkārtnes labākaj saimniecībām. Ekskursanti aplūkoja kviešu un auzu izmēģinājumu laukus, cukurbietes un tabaku.

Mazpulku vadītāji un valdes, vietējā agronoma A. Ozola vadībā noturēja arī kopīgu apspriedi. Apspriedē mazpulku priekšnieki sniedza ziņojumus par sava mazpulka darbību, ko papildināja mazpulku vadītāji. Rūjienas apkārtnē darbojas 8 mazpulki un audzē: cigoriņus, kartupeļus, magones, saknes, kviešus un tabaku.

Apspriede nolēma rudenī, reizē ar zemnieku svētkiem, rīkot arī Rūjienas apkārtnes mazpulku svētkus. Noorganizēja arī apvienotu mazpulku jaukto kori. Tā kā katrā mazpulkā caurmērā 25 dalībnieki, tad korī būs apm. 200 dziedātāju. Lai varētu ar dziesmām piedalīties arī svētkos, tad nolēma, ka tūlīt jāsāk jau gatavoties. Kopmēģinājumi notiks Rūjienā.

Mazpulku vadītāji norādīja mazpulku dalībniekiem, ka vienmēr jābūt vienprātīgiem. Mūsu tautas labie tikumi lai maz-

pulka dalībniekam ir kā ceļa rādītājs katrā darbā!

Mazpulku vadītājiem jāstrādā ar sirsnību un uzupurēšanos jaunās paaudzes audzināšanā. Vasara ir mazpulku lielākais darba laiks. Mazpulku vadītājiem — skolotājiem tas jāiegaumē. Tādēļ nedrīkstam šinī laikā šķirties no saviem mazpulkiem, aizbraucot vasaras atvaļinājumā. Mazpulka vadītājs ir mazpulka dvēsele. Mazpulku vadītāji, veidosim, audzināsim mazpulku dalībniekus par īstiem latviešiem ar visiem latviešu labiem tikumiem.

A. Lapinsks,
Jeru-Oleru mazpulka vadītājs.

GRĀMATU APSKATS.

Šinīs dienās Valtera un Rapas izdevniecībā iznākusi vet. ārsta R. Baķa sarakstīta rokas grāmata lauksaimniekiem, pārraugiem un mazpulku dalībniekiem, ar virsrakstu: „Kā izaudzināt veselīgus teļus, sivēnus, jērus un kumeļus.“ Grāmatas vispārējā daļā vesela rinda praktisku norādījumu lopu veselības kopšanas jautājumos, turēšanā un slimību apkarošanā. Tālāk seko padomi jaunpiedzimušu dzīvnieku apkopšanā un barošanā. Speciālas daļas paredzētas teļu, sivēnu, jēru un kumeļu audzēšanai, ar praktiskiem padomiem ēdināšanā un kopšanā. Vairākas ēdināšanas normu tabeles, zīmējumi un bildes.

Grāmata var būt „par vērtīgu palīgu netikai mazpulku dalībniekiem lopkopjiem, bet tā noderīga arī katram mazpulka dalībniekam. Ad. E.—

ŠIS, TAS — ZINĀŠANAI.

Lai runā citi un nosauc savus vecākus par „mans vecais,“ vai „mana vecā,“ bet tu runā vienīgi par savu tēvu un māti.

Jūs daudzkārt būsat dzirdējuši, ka viens otrs zēns bravūrīgi sauc savu tēvu, stāstīdams par to saviem citiem draugiem, šādos vārdos — „mans vecais.“ Mans vecais, lūk, tā un tā dara, mans vecais tā stāstīja un tamlīdzīgi.

Kā gan tas izklausās? Jūs domājat labi? Ja ne labi, tad vismaz slikti arī ne. Saprotams, var jau arī pie ļoti daudz kā pierast. Un slikti pieradumi ir tie, kas mūsu acīm aizsedz ļoti ļoti daudz laba. Padara mūs nejūtīgus un aklus.

Bet lai arī kā, ar pieradumiem vien mēs nevaram atrunāties un liegt cieņu, kam tā pienākas.

Kas tad īsti ir — „mans vecais?“ Gluži nekas. Paviršs jēdziens, kas neko neizsaka, kas tēvam pilnīgi nepiederīgs. Ko mūsu apziņā rada vārds „tēvs,“ cik daudz tas saistīts ar cienību, pienākumiem, mīlestību un tuvu ģimenes kopības apziņu, to taču nevar atvietot tāds jēdziens kā „mans vecais.“ Ja tā, tad kādas gan mums tiesības savus vecākus saukt vārdos, kas viņus pazemo?

Pat visvienkāršākā pieklājība jau mums pašiem savā sirdī saka, ka neklājas tā saukt savus vecākus. Ja kādam patīk, ja viņš to grib un var, lai dara, bet mazpulka dalībnieks, kā zēns, tā meitene, no kuras krietnību, pieklājību un godīgumu gaida un gaidīs visa mūsu tauta, tā nedrīkst darīt, tā nedrīkst pazemot un tā saukt savus vecākus.

*

Mazpulka dalībnieks lai arī nekad nepiemirst, vienalga kaut arī viņam jau pie-

auguša cilvēka tiesības un priekšrocības, tādu teicienu, kā „arī kā vīrs tu tomēr esi savu vecāku bērns."

Arī pieaugušam jāzin un jāsaprot, ka vecāki jācienī, pret viņiem jāizturas ar godbijību un atzinību.

*

Savās attiecībās ar tēvu, sevišķi tajos gadījumos, kur tev gribas pretī runāt, pretī darīt, griezies pats pie sevis ar jautājumu un prasi; „Vai man tas patiktu, ja mans dēls man tā darītu?" R.

Mazpulka dalībnieka patreizējie pienākumi.

Mazpulku dalībnieku vasaras darbu posms noslēdzas ar ražojumu apskati, tamdēļ katram dalībniekam jau laikus uz to jāgatavojas. Līdz ražojumu apskatei jāizlabo grāmatvedības kļūdas un trūkumi, izvedot līdz galam un noslēdzot ražošanas atmaksāšanās aprēķinu. Pie stendiem līdz ar grāmatiņu pieliekama arī rūpīgi izpildīta darbības pārskata lapa, ko var saņemt pie mazpulka vadītāja. Plašākus ražojumu apskates rīkošanas noteikumus skat. iepriekšejā „Mazpulka" numurā.

Blakus šīs vasaras darbu noslēgumam, mazpulka dalībniekam laikus jāpadomā arī par nākamā gada uzdevumiem. Jau šoruden jāizvēlās zeme lauciņam, nepiemirstot izvest vajadzīgos zemes sagatavošanas un mēslošanas darbus rudenī. Arī mājlopu audzētāji var jau rudenī izvēlēties audzējamos teļus, kumeļus

u. c. mājkustoņus, no piedzimšanas sekojot viņu augšanai un attīstībai, kā arī vedot grāmatvedību.

Pie laika mazpulka dalībniekam jācenšas nokārtot arī savu ražojumu izvērtēšanas jautājums. Nekavējoties jāiesniedz tuvākai kaŗaspēka daļai pieteikumi, uzrādot cik un kādus ražojumus mazpulks kopēji vēlas pārdot. Šī gada ražojumu izvērtējot, pārdodot tirgū, intendantūrai vai nododot vecākiem saimniecībā, katrs mazpulka dalībnieks saņems lielāku vai mazāku naudas summu, kuŗu varēs izlietāt pēc savas izvēles. Bieži vien var rasties vēlēšanās šo naudu izlietāt dažādām izpriecām, kārumiem vai arī vispārēja rakstūra vajadzībām (jaunai cepurei, kleitai, somai u. t. t.) bet tas nav pareizi. Mazpulka pasākumā nopelnītā nauda jāizlietā tikai ar mazpulka ideju saskanošā virzienā. Vispirms no peļņas sedzami mazpulka darba tiešie izdevumi: biedru nauda, darba grāmatiņa, dalībnieka nozīme, žurnāla „Mazpulks" abonements. Daļu no naudas var izlietāt nākošā darba gada pasākumiem, dzīvnieku, sēklu, mēslu, kapļa u. c. iegādāšanai. Atlikušo naudu arī nav vēlams izlietāt personīgas dabas vajadzībām, bet tā jānogulda kādā krājkasē (piem. pasta krājkasē) kur tā nesīs augļus un pamazām vairos mazpulka dalībnieka kapitālu. Pie taupīgas un saprātīgas rīcības ar paša pelnīto naudu, mazpulka dalībnieks būs radis arī turpmākā dzīvē pelnītiem līdzekļiem pašķirt tikai lietderīgu un pareizu ceļu.

Ad. Eglītis.

Kurzemes mazpulku 3. sanāksme Liepājā.

Kurzemes lauksaimniecības biedrību savienības telpas Raiņa ielā 2 svētdien pārpildītas mazpulku dalībniekiem.

Sanāksmes atklāšanu ievadīja karoga dziesma „Dievs, tavā priekšā nākam ar karogu. . ." Svētrunu teica Sv. Annas mācītājs V. Sanders, izlūgdamies Dieva svētību visam tam darbam, ko sākuši mazpulki un aicinādams visus mazpulku dalībniekus stipri stāvēt savās vietās, nododot savas sirdis darbam un dzimtās zemes mīlestībai.

Domu graudi.

Neatstāj savus laukus, dzīdamies pēc pilsētas dzīves priekšrocībām un ērtībām, bet ar savu roku spēku un ar savu galvu piespied šīs priekšrocības un ērtības nākt ārā un apmesties zem tava jumta.

Pasaule pašķir ceļu tam vīram, kuŗš jūt sevī spēku izdarīt to, uz ko viņu neatturami skubina viņa pārliecība.

Svētku akta laicīgo daļu īsos vārdos ievadīja Kurzemes lauksaimn. b-bu savienības mazpulku nodaļas vadītājs agr. V. Grasmanis. Sanāksmi atklāja viceministrs J. Birznieks.

Pēc sanāksmes atklāšanas mazpulku dalībnieki ar saviem karogiem devās uz Brāļu kapiem, kur nolika vainagu.

Zemgales mazpulku delegāts, diženais Guļevskis noliek ziedus Zemgales mazpulku vārdā.

Kurzemes apgabala mazpulku svētki svētdienas vakarā noslēdzās ar Ausmas Rogas „Pirms lielās dzīves" izrādi Liepājas Jaunā teātra izpildījumā.

Svētku otrā diena bija tikpat saulaina, kā pirmā. Mazpulku dalībnieki jau no agra rīta bij augšā, jo viņiem gaidāms skaistais brauciens ar velkoņiem pa ostu un reidu.

Plkst. 8 mazpulku dalībnieki sapulcējās pie tirdzniecības tilta. Viņu skaits sniedzās pāri tūkstotim. Šis tūkstotis sa-

grupējās uz trīs velkoņiem: biržas komitejas „Valdemāra“ un ostas valdes „Līvas“ un „Zibeņa“.

Cauri ostai un reidai mazpulku ekskursanti devās uz Liepājas cukurfabriku, kur izkāpa. Turpmākais ceļš bij kājām uz Saules muižu, kur notika mazpulku sacensības pieccīņā zēniem un meitenem, aršanā un govju slaukšanā.

Sacensības vadīja mazpulku inspekt. agr. V. Grasmanis.

Kurzemas mazpulku dalībnieki godina kritušos varoņus.

Kurzemes mazpulku stendi Liepājas izstādē.

Plkst. 4 p. p. pie mazpulkiem ieradās zemkopības viceministrs J. Birznieks, un pēc īsas uzrunas izdalīja mazpulku dalībniekiem iegūtās balvas.

Mazpulku dalībnieki, audzēsim paši stādāmo materiālu jaunajiem augļu dārziem.

Izaudzēt pašam ābelītes jauna augļu dārza ierīkošanai, mani pamudināja tas apstāklis, ka mana tēva stādītais augļu dārzs ir ļoti mazs, jau novecojis, un jauna dārza ierīkošana nepieciešama.

Sākot ābelīšu audzēšanu vadījos no aprēķina, ka jauna dārza ierīkošanai vajaga šim nolūkam uzlabotas zemes. Tā kā zemes uzlabošanai vajadzīgi trīs līdz četri gadi, tad par šo laiku es apjēmos izaudzēt jaunās ābeles.

1932. g. rudenī savācu ābeļu sēklas, apm. nepilnu glāzi. Sēklas vācu pakāpeniski: ikreizes, kad ēdu āboļus, sēklas ievietoju šim nolūkam paredzētā trauciņā. Apmēram uz Ziemas svētkiem sēklas stratificēju. 1933. g. pavasarī sēklas jau diezgan agri bija izknitušas. Nekavējoties sagatavoju dobi un izsēju. Sadīga gandrīz visas sēklas un lieli bija mani prieki par tik labu sākumu. Tiklīdz parādījās ābelītēm pirmā normālā lapiņa, tās izpiķēju citā dobē. Šo darbu veicu lietainā dienā, tā kā ābelītes nedabūja nemaz vīst. Vasarā vairākkārt ābelītes laistīju ar vircu un izravēju nezāles. Mana darba resultāti bija pārsteidzoši labi, ābelītes auga lieliski. Ap 10. jūliju ābelītes sasniedza jau 25 cm garumu, bet līdz rudenim man izauga 50—80 cm gari un mērojot pie sakņu kakliņa 8—10 mm resni ābeļu mežeņi. Šādu mežeņu man bija apaļi 500, un vēl apm. 100 drusku sīkāku, kas neizturēja minēto mēru. Pēc grāmatvedības grāmatiņā vesto atzīmju aprēķina, viena mežeņa pašizmaksa iznāca 0,5 santīma, bet mežeņa vērtība bija 10 santīmi un visu — Ls 50,—. Tā kā tikdaudz ābeļu nebiju domājis audzēt, tad 200 gab. pārdevu, ieņemot Ls 20,—. Ar šādu iznākumu es biju ļoti apmierināts, jo sākot šo darbu nebiju nekā tamlīdzīga paredzējis.

Šopavasar kokuskolā izstādīju 400 ābeļu mežeņus kā potcelmus. (300 gab. pirmā labuma un 100 mazliet sīkākās). Mana koku skola aizjem 200 m² lielu zemes platību. Arī šovasar jaunie potcelmi auga lieliski, — visi pieņēmās resnumā un stiepās garumā. Tad nu nāca tas grūtākais brīdis šovasar un proti: mežeņu acošana. Iegādājos acojamo nazi un rafiju, un ap 15. augustu sāku acot. Divas dienas man bija dūšīgi ko strādāt, līdz darbu paveicu. Ieacoju sekošās šķirnes: Mālābolu, Balto dzidro, Antonovku, Sīpoliņu, Rēveles bumbierābolu, Vidzemes grāvenšteinu un Suislepu.

Divas nedēļas pēc acošanas, apraugot acojumus, konstatēju, ka apmēram 90% no tiem ir pieauguši. Tik tāļu man ir gājis viss ļoti labi un es ceru, ka varēšu savu nodomu sekmīgi izvest galā.

Vadoties no līdzšinējiem piedzīvojumiem man gribētos ieteikt mazpulku dalībniekiem mēģināt izaudzēt pašiem priekš jaunajiem augļu dārziem stādāmo materiālu. Ja arī šo darbu neved līdz galam, tad arī ābeļu mežeņu audzēšana pati par sevi ir interesants un patīkams darbs. Ņemot vērā to, ka tirgū ir mežeņu pieprasījums.

Beidzot man gribas atzīmēt, ka visus darbus esmu darījis pēc agr. J. Sudraba grāmatā „Augļkopība“ dotajiem norādījumiem.

J. Stīpnieks,
Rankas mazpulka diženais.

Septembrī . . .

Ne koši zaļš,
Jau iepelēks
Pār laukiem laižās novakars.
Jau drūmāk, smagāk elso mežs;
Un saltas dregnas miglas sagšas
Klāj naktis pļavas, palejas.
Un rudens saulei skumji smejot,
Līst druvās briedums zeltotais.
Jau mežos, laukos, birstalās
Salts rudens klusums iezogās.
— Ne koši zaļš,
Jau iepelēks
Pār laukiem laižās novakars.

Antis.

H. Kalmiņš.

Augļu novākšana, šķirošana un iesaiņošana.

Ja augļus sūta uz pilsētu tirgiem, tad tie jāpiemēro tirgus prasībām: īstā laikā jānovāc, pareizi jāšķiro un piemēroti jāiesaiņo. Tikai tad, ja ievērotas šīs trīs prasības, varēsim cerēt par ražojumu iegūt augstāko cenu.

Augļu novākšana. Vasaras un rudens šķirnes novācamas, kad sēklas sāk krāsoties brūnas un augļu pamatkrāsa top gaišāka. Līdz pilnai gatavībai augļus nedrīkst kokā turēt, tad tie, sūtot no lielākiem attālumiem, tirgū pienāk pārgatavojušies. Dažreiz pat iepuvuši. Ziemas šķirnes jāpatur kokos līdz pirmajām salnām un novācamas pēc iespējas vēlu (oktobŗa mēnesī), ja to tik atļauj laika apstākļi. Viegla salna augļiem nav kaitīga, bet gan lielā mērā veicinā viņu nokrāsošanos. Jo ilgāk būs iespējams ziemas šķirņu augļus paturēt kokos, jo pilnīgāk tie nobriedīs un ziemā ilgāk uzglabāsies. (Lietošanas gatavībā novākt un pārsūtīt var augļus tikai tad, ja tie tirgu sasniedz vienā dienā: vakarā izsūta un no rīta tie pienāk tirgū, bet līdz pēcpusdienai jau pārdoti).

Zīm. 1. Popēts grozs augļu novākšanai (ar stiepules āķi pie ļociņa groza iekāršanai zaros).

Augļus novāc ne koku purinot, bet katru augli noņemot ar roku. Nav jārauj, bet augli turot saujā rādītāja pirkstu atbalsta pret kātiņu un viegli paliec sāņus vai uz leju. Tad auglis viegli atdalās no zariņa līdz ar kātiņu. Lai augļus nesaspiestu, tie jāņem tikai pa vienam.

Zīm. 2. Augļu novākšanai lietojamās trepes darbā.

Noplūktos augļus saliek sevišķi sagatavotā grozā (zīm. 1), kam iekšpuse popēta ar koka plūksnu un apklāta ar nātnu drānu (var lietot arī tīru maisa drānu). Augļu vācējs grozu arvien tur savā tuvumā iekārtu ar kāsi (kas piestiprināts pie ļociņa) koka zaros vai pie trepēm. Augstos kroņa zarus un galotnes aplasot, parocīgāki šaurāki un dziļāki grozi.

Augļu novākšanai no pazarēm un vidējiem zariem lieto sevišķus krāģīšus vai zemas divkāršas kāpnes ap 3 m. garas (zīm. 2 pa kreisi). Vieglāk pagatavojamas un darbā parocīgas ir arī kāpnes ar vienu atbalstu (zīm. 3). Lai vieglāk būtu ievākt

Zīm. 3.
Trepes ar atbalstu zemkroņa kokiem.

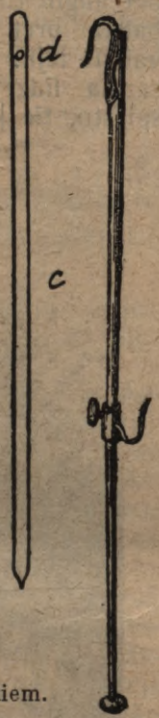

Zīm 4.
Kāsis zaru pievilkšanai.

augšējo zaru un galotņu augļus, tad nepieciešamas, ap 7—9 m. garas kāpnes (zīm. 2 pa labi). Šādu kāpņu augšgals jātaisa stipri šaurāks par apakšgalu. Tā kā augšējie kāpšļi ir šauri, tad tie var būt arī daudz tievāki, bet pašas kāpnes iznāk vieglākas. Apakšējie, garie kāpšļi jāliek plakani, ne apaļi. Kāpņu sāņu kokiem jāizvēlas slaida un sīksta koka kārts. To pārzāģē gareniski, ar ko kāpnes padara daudz vieglākas. Kāpņu augšgals smaili salaists kopā un sasiets — tādu ērtāk izvirzīt caur zariem. Kāpņu apakšgali jānosmailo un jāapkaļ ar dzelzi. Kāpnes pie koka jāpieslien pēc iespējas stāvus un vairāk pievērstas pret koka vidu (ne sāniski pie zariem, jo tad var viegli nogāzties).

Attālāku zaru pievilkšanai arvien būs noderīgs 100—120 cm. garš kāsis (zīm. 4), kam divi āķi. Viens no āķiem pārbīdams augstāk vai zemāk, kā tas augļu noņemšanas darbā vajadzīgs, aizāķējot pie kāda zemāka zara, lai kāsis nebūtu jātur rokā. Tad abas rokas atbrīvotas darbam. Kalto āķu vietā var pagatavot vienkāršākus no paresnas dzelzs stiepules. Pārbīdamais āķis un tā aptvere izveidojama no viena gabala, stiepuli aptinot vairākas reizes (spirale). Kārtiņas galā bumbas vietā lietojama ieurbta tapiņa.

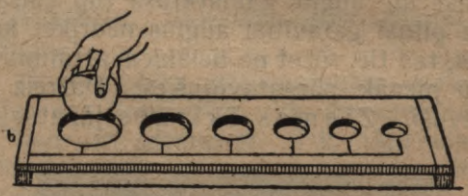

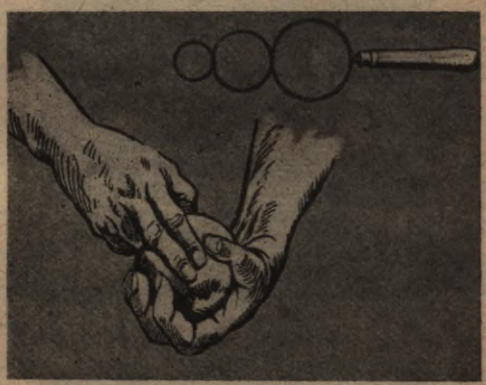

Zīm. 5. Palīgierīces augļu šķirošanai: a) augļu šķirojamais dēlītis; b) savīti stiepuļas gredzēni

Augļus novācot, vispirms aplasa pazares un vidējos zarus, tad tikai augšējos zarus un galotnes. Pielasītos grozus neizbeŗ, bet augļus rūpīgi izkraŭj klēts priekšā (uz paaugstinājuma), ja tā atrodas ēnas pusē. Tāpat katrā vēdināmā telpā. Zem augļu kārtas liek plūksnas kārtu. Augļu kārtas biezums 30—35 cm. Uzglabāšanai vai pārvietošanai var lietot katru tīru kasti, vēlams, lai tās būtu ar spraugām. Šai vajadzībai var lietot arī augļu iesaiņošanas un pārsūtīšanas kastes (sk. iesaiņošanu). Arī kastes jānovieto uz kādām dienām labi vēdināmās telpās, šķūņos vai uz klēts nojumiem.

Šķirošanu izdara vismaz kādu dienu pēc novākšanas (ziemas šķirnēm 4—6 dienas). Tad ir labi redzami visi bojājumi, kas radušies augļus novācot.

Jāatlasa 1) visi bojātie augļi — ievainotie, tārpu izložņātie, iepuvušie, kraupes apklātie un saplaisājušie un 2) nepilnīgi attīstījušies — sīkie un kroplie no veseliem.

Bojātos pārstrādā: žāvējot, iegūstot sulu, augļu masu un tamlīdzīgi, bet veselos sakārto nosūtīšanai uz tirgu, (ziemas šķirnes novieto uzglabājamās telpās).

Pirms iesaiņošanas izdara īsto šķirojumu pēc l i e l u m a. Krāsainos augļus savukārt vēl šķiro pēc n o k r ā s o j u m a, kas var būt pilnīgs visu virsmu sedzošs, vai tikai pa daļai, atkarībā no šķirnes īpašībām.

Šķirojumu pēc lieluma būtu jāizved vismaz kādās 5 šķirās, bet daudz jau ir panākts, ja šķiro 3 šķirās:

I. šķ. — atlasītie — vislielākie un pilnīgi tīrie augļi ar kātiņiem.

II. šķ. — vidējie ar atsevišķiem kraupes plankumiem, viegliem iespiedumiem, bet veselu, nebojātu mizu.

III. šķ. — mazākie, lielākiem iespiedumiem un kraupes plankumiem, tomēr veseli, nebojātu mizu.

Lielumu nosaka augļiem mērojot šķērsām resnāko vietu. Šķirojumu vieglāk piesavināties, ja sākumā lieto palīgierīces — mēru dēlīti vai no stiepulēm savītus gredzenus (sk. zīm. 5-a un b). Var arī izlietot „pirkstu mērojumu" kā tas redzams zīmējumā, vai arī nolikt paraugam izmērotus augļus. Visus augļus nemēro, bet paļaujas uz acu mēru. Tikai tad, ja rodas šaubas, augļa lielumu pārbauda.

Augļu iesaiņošanai un pārsūtīšanai ieteicamākas nelielas kastes 17,5 un 25 kg. augļu tilpuma. Vēlamākas mazākās. Katrs no šiem kastu lielumiem saprotams divos izveidojumos (zīm. 6-a un b). Pirmais veids (a) ir ar vienā galā aizbāžamu vāku, otrs — vieglākas uzbūves, bet vāks naglojams visos četros stūros. Lai pasargātu kastes vāku no ātras saplīšanas, naglojot uz vāka naglošanas vietā liek papes gabaliņus. Tā vieglāk izvilkt naglas, kasti atverot.

Ir divi saiņošanas paņēmieni.

1. Saiņojums no vāka. Šai gadījumā negatavai kastei nepiesit vis dibenu, bet vāku. Kastes dibenā un gar malām liek kārtu plūksnas (vai arī labas izvēdinātas

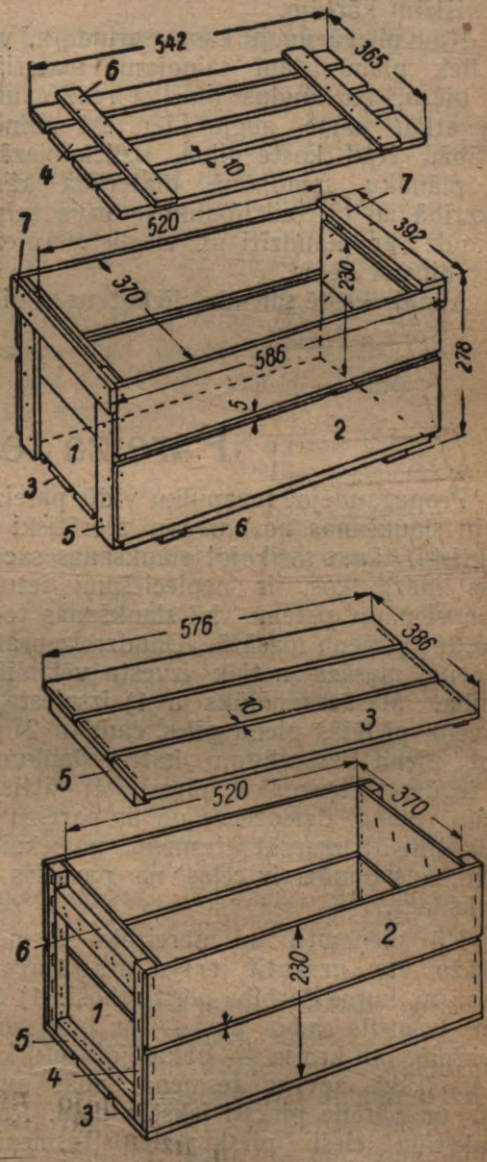

Zīm. 6. Augļu kastes: a) ar vienā galā aizbīdamu vāku; b) ar uznaglojamu vāku.

un sausas purva sūnas) un uz tām sarindo pirmo augļu kārtu. Krāsainām šķirnēm „sārtos vaigus" liek uz leju (kasti atverot tie būs virsū!) Gleznākiem galda augļiem sai-

ņojamo materiālu liek arī starp rindām un atsevišķiem augļiem (tikai dažas šķiedras). Virtuves augļiem saiņojamo materiālu atsevišķo augļu un rindu starpā neliek. Tiem kā rupjākiem un izturīgākiem pietiek ar saiņojamā materiāla novietošanu starp atsevišķām kārtām.

Kad pirmā augļu kaste sarindota, virs tās liek plānā slānī saiņojamo materiālu (tik biezu, ka augļus mazliet redz cauri!) Tad atkal kārto augļus iepriekš minētā kārtībā. Kad kaste pilna, uzliek biezāku vai plānāku saiņojamā materiāla kārtu (atkarībā no tā, cik palikusi brīva telpa) nedaudz ar kaudzīti un viegli piespiežot uzsit dibena dēļus.

Augļus kastē sarindo, liekot uz sāniem (kātiņi un biķerīši viens pret otru). Bumbierus saiņo tāpat, tikai viņu smailos galus liek pamīšus. Ja augļu rinda neiznāk pilna, tad tukšo vietu aizpilda ar lielāku vai mazāku saiņojamā materiāla vīkšķīti.

2. Parastāks saiņojuma veids ir, kad augļus kastē sāk likt no dibena. Citādi tas neko neatšķiras no iepriekš minētā veida, tikai „sārtie vaigi" tagad jāliek uz virspusi. Vēlams, lai pēdējās kārtas vidus augļi būtu par 2—4 cm. augstāk nekā malās, tad cēlīgāks izskats.

Lai pilnīgāk piesavinātos iesaiņošanas paņēmienus, ieteicams rīkot speciālus iesaiņošanas kursus, kas pieteicami L. L. C. Ārpusskolas izglītības nodaļā.

Pareiza tesmeņa masāža.

Propagandējot mazpulku vidū pareizas govju slaukšanas nozīmi gan teorētiski un praktiski, tāpat sarīkojot slaukšanas sacensības mazpulkos, ir nepieciešami ieturēt visur vienādu sistemu, kā slaukšanas technikā, tā tesmeņa masāžā. Daudzreiz praksē tesmeņa masāža netiek izvesta vēlamības pilnībā. Masāžas nolūks ir 1) izspiest no tesmeņa pēdējās piena piles, caur to 2) paceļot piena izslaukumu katrā slaukumā, 3) iegūstot treknāku pienu, 4) attīstot labāki piena dziedzerus un ar pareizu izslaukšanu 5) izsargāt tesmeni no iekaisumiem, kas daudzreiz ceļas no paviršas izslaukšanas.

Kā pieņemtu un pareizāko tesmeņa masāžu var uzskatīt triju paņēmienu masāžu, kuŗas darbība norit sekoši: 1) Saņem tesmeņa labo pusi — ar labo roku priekšējo, ar kreiso — pakaļējo ceturksni tā, ka īkšķi aptver tesmeņa labās puses ārējo un pārējie pirksti iekšējo daļu. Roku dlaukstām cieši pieskaŗoties tesmenim, brauka pēdējo no augšas uz zemi un atpakaļ uz augšu, rokas neatņemot no tesmeņa, atkārtojot braucīšanu trijas reizes. Tādā pašā veidā jāmasē tesmeņa kreisā puse, saņemot tesmeņa ceturkšņus tā, ka īkšķi aptver iekšējo un pārējie pirksti ārējo daļu.

Tāļākais otris paņēmiens ir: saņemot labās puses ceturksni no iekšpuses ar labo roku horizontāli un kreiso roku ceturkšņa priekšpusē vertikāli, izdara velšanas veidīgas kustības, atkārtojot trijas reizes. Tādā pat veidā izdara kreisās puses ceturkšņa masāžu, liekot kreiso roku horizontāli starp ceturkšņiem un labo roku vertikāli ceturkšņu ārpusē. Pakaļējie ceturkšņi masējami reizē, turot rokas vertikāli, izplestiem paceltiem pirkstiem, saņemot kreiso ceturksni ar labo roku un labo ceturksni ar kreiso roku, izdarot velkošas kustības no augšas uz leju, neatņemot rokas no tesmeņa un atkārtojot trijas reizes.

Trešais paņēmiens ir: apņemot priekšējos pupus saujās, saliecot pirkstus vaļējā riņķī, sacel tesmeņa abus ceturkšņus uz augšu, piespiežot pie govs vēdera, ļauj ceturkšņiem slīdēt lejā, atkārtojot trijas reizes. Tāpat dara ar otriem tesmeņa ceturkšņiem.

Ar to tad tesmeņa masāža uzskatāma par pabeigtu un sakrājies piens jāizslauc.

Aprakstītā metode, pirmā acumirklī izliekas komplicēta, bet praksē atjautīgs slaucējs piesavinas ļoti ātri un izved darbā bez kādām grūtībām un lieka laika patēriņa.

Izvedot pareizu masāžu un pilnīgu izslaukšanu, atkrīt govju pārslaukšana, kā nevajadzīga.

Šis tesmeņa masāžas veids pielietots jau arī mazpulku govju slaukšanas sacensības praksē un uzrādījis teicamus panākumus.

Lopk. instr. Al. Kalniņa.

Mazpulku dalībnieki, piegriezīsimies biškopībai.

Jau sen, sen, daudz gadu simteņus atpakaļ senais latvietis nodarbojās ar biškopību. Jau tad, kad latvietis vēl nepazina verdzību, tas kopa bites. Biškopības ražojumi šai brīvajā laikā ieņēma ievērojamu vietu latviešu maiņas tirdzniecībā. Tikai vēlākā verdzības laikā biškopība sašaurinājās. Pēc pasaules kara brīvā Latvijā tā atkal pamazām atplauka, taču arī šodien vēl tai nav ierādīta pienākoša vieta starp citām mūsu lauksaimniecības nozarēm. Nostādot mūsu lauksaimniecību uz vispusīgiem pamatiem, pa bišu saimei nedrīkstētu trūkt nevienā mūsu lauku sētā. Arī mums mazpulku dalībniekiem jāaug par vispusīgiem lauksaimniekiem, kas kalpo devīzei — „ražo visu." Tikai tā mēs pacelsim lauksaimniecības ienesību.

Mazpulku dalībniekiem, sevišķi vecākiem jāpiegriežas biškopībai, kas nebūt nav mazāk ienesīga kā citas lauksaimniecības nozares. Arī es no tēva saņēmu bišu saimi, uz ko lieku lielas cerības. Cik man šī saime būs devusi, par to citā reizē — bet jau tagadējais stāvoklis rāda, ka ieņēmums neizpaliks.

Kārlis Eņģelis.
Durbes mazp. diženais.

MĀJSAIMNIECĪBA.

Ābolu pārstrādāšana.

Pēc ilgiem gadiem šo rudeni mums atkal ir bagāta raža kā druvās tā dārzos. Bet bieži gadās, ka liela daļa no visas svētīgās devas sakrīt atkal trūdos. Tā tas notika ar mežu ogām, tā ar dārza ogām. Arī zem ābelēm guļ lieli vairumi sapuvušu ābolu. Tomēr āboli ir arī vēl kokos, un tie krīt katru dienu. Mācīsimies šo vērtīgo produktu novērtēt. Āboli satur lielā vairumā organismam nepieciešamas minerālsāls un vitamīnus, viņu garša un smarža pastiprina ēstgribu. Tādēļ katras mazpulka dalībnieces un dalībnieka pienākums saglabāt tos gan svaigus, gan konservētā veidā garajiem ziemas mēnešiem.

Visizdevīgāki ir no āboliem iegūt masu, kuŗu var tālāk konservēt dažādi.

Masas iegūšana.

Masu var iegūt no kritušiem, bojātiem un veseliem, saldiem un skābiem, gataviem un negataviem āboliem. Vienīgi nevajaga reizē vārīt saldus ar skābiem, jo viņi neizvārās reizē mīksti.

Nomazgātus ābolus ar visām serdēm un mizām sagriež pabiezās garenās šķēlēs, izgriežot bojātās vietas. Šķēles saber veselā emaljētā vai aluminija katlā. Āboliem pārlej apm. ½ ltr. ūdens un maisot vāra, kamēr izjukuši. Tad masu dzen caur lūku sietu (ar koka kaŗoti vai ar roku) atdalot sēklas un mizas.

Masas konservēšana.

Sterilizētā ābolu masa. Kā izejas materiāls var būt dažādi āboli. Ieteicamāki saldie, jo tie padara masu saldāku. Karstu masu, bez cukura piedevas, pilda tīrās piena pudelēs apm. 4 cm zem korķa. Pudeles aizkorķē ar noplaucētiem, mīkstiem veseliem korķiem. Ar aukliņu vai drēbīti korķus nosien. Tad pudeles sakārto lielā katlā, kuŗam ir dubults dibens (ja dubulta dibena nav, pa starpām jāliek siens, jo pudeles nedrīkst saskārties ne savā starpā, ne ar katlu). Pudelēm uzlej aukstu ūdeni,

bet galvas nedrīkst būt ūdenī. Kad ūdens sasniedzis 80° C, tad pie tādas temperatūras karsē vēl 40 min. Otrā dienā korķiem noņem auklas, pudeles aizlako un uzglabā vēsā vietā.

Parastā ābolu marmelāde. Masa jāiegūst no skābiem āboliem, vēlami negatavi. Uz 1 kg masas ņem ½ kg cukura. Vispirms masu ievāra vienu pašu. Kad viņa jau pabieza, pieber pusi no vajadzīgā cukura daudzuma. Kad masa atkal sāk sabiezēt, pieber otru pusi. Tad vāra, kamēr marmelāde no karotes krīt pikām un pika uz aukstas tasiņas neizplūst.

Gatavu masu var karstu pildīt stikla burkās, māla podos, mazās lapu koku muciņās. Ja traukā ieiet vairāk par 10 kg masas, tad tā iepriekš jāatdzesē. Lielākos traukos virsmu noklāj ar izkausētu liellopu vai aitu un cūku tauku maisījumu. Trauku nosien ar pergamenta papīri vai ciešu linu drāniņu.

Augļu siers. Masa jāiegūst vienīgi no skābiem negataviem āboliem. Uz 5 daļām masas ņem 2 daļas cukura un 1 daļu medus.

Masu ar cukuru ievāra reizē, kamēr kļūst pabieza, tad pievieno medu un ievāra, kamēr krīt stingrām pikām no karotes. Gatavu tūliņ pilda mitrā drāniņā, nosien un nosloga kā Jāņu sieru. Pēc 24 stundām izņem no drāniņas, viegli apžāvē, ietin pergamentā un uzglabā sausā, labi vēdinātā telpā.

Žāvēti āboli. Kā izejas materiāls noder vēlāš rudens un ziemas šķirnes, piem.: Aports, Bismarks, Rīgas piena ābols, Māla ābols. Saldās šķirnes neder, jo viņas dod sīkstu tumšu produktu.

Ābolus nomizo. Mizošanai var lietot speciālas mašīnas. Visieteicamākā ir „Ūnicum," kura ābolus nomizo, izdur serdi un sagriež ripās. Katrs sagatavotais ābols jāmet tūliņ ūdenī, kuram klāt citronskābe. Tad āboli stāvot nepaliek tumši. Kad visi sagatavoti, tos ber uz sietiem, restēm vai papīra un liek žāvēt. Ja nav speciālas kaltes, tad jāžāvē uz plīts, cepeš- vai maizes krāsnī. Lai maizes krāsnī būtu laba ventilācija, tad priekšā aizliekamai plātei augšā un apakšā izgriež puskieģeļa lielus caurumus. Vēlamā žāvēšanas temperatūra ir 80°—100° C. Ļoti labos apstākļos āboli izžūst 3—6 stundās. Izžuvušiem āboliem jābūt mīkstiem un pārplēšot un saspiežot plīsumā nedrīkst parādīties sula.

No atlikušām serdēm un mizām var izvārīt ļoti labu želeju. Izgatavojot labus konservus mēs būsim vislietderīgāki izmantojuši bagāto augļu ražu.

Mājt. instr. I. Zauls.

MAZPULKU DZĪVE.

VIRSVADOŅA CEĻOJOŠĀS BALVAS MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

Mazpulku virsvadonis, Ministru prezidents **K. Ulmanis** dāvā divas ceļojošās balvas labākiem pieccīņu meistariem — mazpulku dalībniekiem Latvijā. Balvas par īpašumu iegūs tie mazpulku dalībnieki, kuŗi tās izcīnījuši trīs reizes. Pirmā balva ir ozollapu vainagots sudraba arkls un otrā — sudraba vārpu vainags, ozola vairogā. Balvu atveidojumus miniātūrā, varēs nēsāt blakam nozīmei tie mazpulka dalībnieki, kuŗu mazpulkā būs balvas izcīnītājs.

Ievērojot pieccīņu lielo nozīmi, kā arī vērtīgās balvas, ieteicams katram mazpulkam šīs sacīkstes organizēt, kā arī apmeklēt kaimiņu mazpulku vai apgabalu rīkotās pieccīņas. Pirmās apgabala mazpulku sacīkstes šogad L. L. Centrālbiedrība rīko Priekuļos, 30. septembrī, tamdēļ katram mazpulku dalībniekam būtu vēlams šais sacīkstēs piedalīties. Jāpiezīmē, ka visus sacīkšu piederumus dalībnieki dabūs Priekuļos.

SACĪKSTES MAZPULKOS.

Laidzes mazpulks sarīkoja š. g. 12. augustā Laidzes lopkopības skolā slaukšanas sacīksti. Sacentās 14 dalibnieki, no kuŗiem I. godalgu ieguva Velta Vidnere un

Marta Švarcs; II. god. — Rasma Vēbers, Alise Ragovska un Ilga Stilba: III. god. — Milda Grinvalds, Edgars Tālbergs, Teodors Tālbergs un Saša Pirvics.

Sacīkste bija labi apmeklēta.

Siguldas mazpulks slaukšanas sacīkstes sarīkoja š. g. 19. augustā, kur godalgoti sekoši mazpulka dalībnieki: I. godalgu — Aina Vasara, Milda Bērziņš un Arnolds Ozoliņš: II. godalgu — Emma Kalniņš un Vilma Birģelis.

Rūjienas-Rāmnieku mazpulka rīkotās slaukšanas sacīkstes notika š. g. 26. augustā. Sacīkstēs mazpulka dalībnieki izpelnījās sekošas godalgas: I. godalgu — Zenta Eglīte; II. godalgu — Lūcija Svīķis un Lauma Svīkulis; III. godaldu Harijs Šķobe un Ella Lāzars

Kārzdabas mazpulks slaukšanas sacīkstes sarīkoja š. g. 26. augustā. Sarīkojumā ar referātu piedalījās Cesvaines valsts ģimn. skolotājs agr. E. Dūks. Sacīkstē I. godalgu izpelnījās — Tatjana Putina; II. godalgu — Marta Pureniņa; III. godalgu — Velta Medne un Marta Podiņa.

Sarkanmuižas mazpulks 26. augustā š. g. sarīkoja linu plūkšanas un govju slaukšanas sacīkstes. Linu plūkšanā I. godalgu izpelnījās — Ella Petrovics; II. godalgas — Emma Zvejnieks un Reinholds Zvejnieks. Govju slaukšanā I. godalgu ieguva E. Petrovics.

Jaunpiebalgas-Sīlzemes mazpulka rīkotā pieccīņa notika š. g. 26. aug. Pēc sīvas sacensības II. godalgas izpelnīja — Marta Buduls, Marta Knāķis, Velta Dubult, Voldemārs Sērmauksis, Emīls Ciekurznis, Gaida Jurjāns, Marta Pabērzs, Jānis Eglītis un Pēteris Ābelnieks; III. godalgas — Marta Lācgalvs, Marija Ošiņš, Kārlis Misiņš, Ida Odziņš, Pēteris Jurjāns, Anna Resnais, Milda Damroze, Eriks Salmiņš, Elza Odziņš, Velta Ābelnieks, Voldemārs Salmiņš un Francis Vaivods.

Silenieku mazpulks sarīkoja 1934. gada 2. septembrī, pieccīņu sacīkstes, kuŗas bija pirmais tāda veida sarīkojums Latgales apgabala mazpulku saimes starpā. Pieccīņas izdevās labi, un viņas sastāvēja no zirgu iejūgšanas, kartupeļu novākšanas, grābekļu zaru ielikšanas ābolu nomizošanas un serdes izņemšanas, informācijas skrējiena un rakstu darba, kur vajadzēja uzrakstīt atstāstījumu.

Otrās godalgas izpelnījās sekoši Silenieku mazpulka dalībnieki: Štokmanis Velda, Silis Alberts, Kopans Arnolds, Zāģers Vilis.

Trešās godalgas ieguva: Smits Velta, Gallerts Kārlis, Svilpe Jēkabs, Biezais Lauma, Lācis Elza, Silis Osvalds. Tanī pat dienā notika arī mazpulka dalībniecēm slaukšanas sacīkste, kur I. godalgu ieguva Meijers Līdija. II. godalgu, Smits Velta un Biezais Lauma. Pēc sacīkstēm runāja mazpulka vadītājs agr. A. Stuķēns un Latgales apgabala mazpulka inspektors agr. F. Buttners, norādot uz mazpulka turpmākiem uzdevumiem.

Vēl pieccīņas paredzētas sekošos mazpulkos: 16. sept. š. g. četros **Valkas** mazpulkos; 30. sept. š. g. **Brantu** un 7. okt. š. g. **Raunas un apk.** mazpulkā.

RAŽOJUMU APSKATES.

Pirmo ražojumu apskati šinī rudenī sarīkoja **Mārcienas** mazpulks. Apskati atklāja agr. L. Veinbergs. Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības pārstāve, mazpulku inspektrise agr. O. Rezovska referēja par mazpulku mērķiem un uzdevumiem. Ražas apskatē I. godalgu ieguva Irena Legzda; II. godalgas Aina Apsītis un Olga Asarītis; III. godalgas Harijs Sūna, Edgars Ķeipāns. Ražojuma apskatei sekoja tautiskas dejas un rotaļas.

31. aug. š. g. **Punduru** mazpulks sarīkoja savu pirmo ražojumu apskati.

Līdz 15. oktobrim pieteiktas sekošas ražojumu apskates 16. sept. š. g. sarīko **Mārupes, Valkas zāļāju, Valkas dārzāju, Valkas rožuaudzētāju, Valkas mājturības, Lazdonas un Limbažu mazpulki.**

23. sept. š. g. **Alojas, Lenču, Skujienes-Ežu, Mālupes, Raunas-Mežoles un Mores** mazpulki.

30. sept. š. g. **Alsviķu un Brantu** mazpulki.

7. okt. š. g. **Raunas un apkārtnes un Raiskuma** mazpulki.

13. okt. š. g. **Karvas** mazpulks.

14. okt. š. g. **Nabes, Apes un Sāvienas** mazpulki.

Aiviekstes mazpulks piedalījies š. g. 2. septembrī rajona lauksaimniecības izstādē Pļaviņās ar saviem sakņu un laukkopības ražojumiem. Mazpulks izpelnījās pirmo godalgu.

Laidzes mazpulka godalgotie slaucēji.

AUGĻU UN DĀRZĀJU PĀRSTRĀDĀŠANAS KURSI MAZPULKOS.

„Mazpulks" redakcijai paziņots par sekošos mazpulkos noturētiem kursiem: Raņķu, Vaiņodes, Durbes, Raiskuma, Alojas, Mālpils, Mazsalacas-Līču, Mārupes, Lielvārdes, Krapes, Limbažu, Grundzāles, Tūjas, Lādes, Kārķu un Franapoles mazpulkos.

Uz priekšu kursi pieteikti sekošos mazpulkos: Launkalnes no 18.—19. sept., Biriņu no 23.—25, sept. un Lubejas mazpulkā no 27.—29. sept.

Kursus krāsošanā ar augu krāsām rīko **Smiltenes** mazpulks laikā no 20.—21. sept.

KAROGU SVĒTKI.

Līdz 15. oktobrim karogu svētki pieteikti sekošos mazpulkos: 16. sept. š. g. **Limbažu un Vilķenes**; 23. sept. š. g. **Raunas Mežoles** un **Mores**; 7. okt. š. g. **Raunas un apkārtnes**; 14. okt. š. g. **Apes** un **Sāvienas** mazpulkos.

Durbes mazpulka dalībnieki pie saviem augļu pārstrādāšanas kursos izstrādātiem eksponātiem.

MAZPULKI „MEŽA DIENĀS".

Mazpulki arī šogad dzīvi piedalījušies „meža dienās", saziņā ar vietējām „meža dienu" komitejām:

Punduru pamatskolas mazpulka „meža diena" 1934. g. 26. aprilī.

Rankas mazpulks iedēstījis 52 liepiņas, izdaiļojot ceļu no Valsts Rankas mājturības skolas uz Rankas izglītības biedr. namu.

Stāmerienas mazpulks apkopis agrāko gadu mežu sējumus un dēstījumus un turpinājis izveidot apstādījumus un dzīvžogu ap „Zeltalejas" koppienotavu, kur notiek mazpulka sanāksmes.

Burtnieku mazpulks piedalījies Burtnieku muižas alejas un Burtnieku baznīcas „Varoņu birzes" dēstīšanā.

Mālpils mazpulks piedalījies Mālpils jaunās kapsētas izdaiļošanā.

Jeru-Oleru mazpulks piedalījies Skudrīšu kapsētas dzīvžoga atjaunošanā un iesācis dēstīt liepu-kastāņu aleju pie Oleru pamatskolas.

Bilskas mazpulks piedalījies eglīšu dzīvžoga ierīkošanā gar Vecbilskas pamatskolu.

Tirzas mazpulks ierīkojis augļu un ogulāju dārziņu pie Tirzas 6-kl. pamatskolas.

Smiltenes mazpulks iestādījis 40 liepiņas uz Smiltenes mācītāja mājas ceļa.

Mores mazpulks darbojies Mores 6-kl. pamatskolas apkārtnes apkopšanā un izdaiļošanā un iestādījis ap skolas dārzu lazdu dzīvžogu.

Durbes mazpulks ierīkojis mazu „koku skolu" ar 900 spraudekļiem Kanādas apšu un sudrabvītolu un daudz citiem stādiem. „Koku skolu" katru nedēļu apkopj mazpulka dalībnieki.

Bejas mazpulks piedalījies 2,5 ha jauna meža iesēšanā Alūksnes virsmežniecībā.

Praulienas mazpulks izdaiļojis Madonas Varakļānu šosēju ar 100 liepiņām, augļu kokiem u. t. t.

Sāvienas mazpulks piedalījās Sāvienas piens. s-bas nama izdaiļošanā, iestādot apm. 400 liepiņas.

Laidzes mazpulks ar vaditāju agr. M. Sterndons un mājturibas skolotāju V. Kārklītis jkdz.

Sarkaņu mazpulks atjaunojis eglīšu dzīvžogu gar Sarkaņu kapsētu un izdaiļojis Sarkaņu pamatskolas rotaļu laukumu.

Punduru mazpulks apdēstījis Punduru pamatskolu ar dzīvžogu un iedēstījis košuma dārzā 25 lapu kokus.

Pēc iesūtītām ziņām, „meža dienās" vēl piedalījušies arī **Velēnas, Lizuma, Mārupes, Lielstraupes, Raunas un apkārtnes, Ķoņu** u. c. mazpulki, bet nav noteiktus pārskatus iesūtījuši.

DOMU GRAUDI.

„Gars padara savu ķermeni bagātu."

Pasaules uz priekšu iešanas pamatos ir degsme, bet savukārt degsme atkal balstās uz gara drosmes un īstas pašticības un pašpaļāvības.

Tas nav ģēnijs, kas savā mūžā nav kļūdījies, vai kam allaž palaimējies, vai kam nav jācīnās ar grūtībām. Tas, kas nav kļūdījies, nekā nav arī izdarījis, nekā nav sasniedzis — un tā ir tā vislielākā kļūda.

PAZIŅOJUMI.

Mazpulku vadītājiem piesūtītie darbības pārskati — anketes jāizdala mazpulku dalībniekiem, lai tie tās izpildītu līdz ražojumu apskatei un pieliktu apskatē pie saviem stendiem. Pēc ražojumu apskates, mazpulka valdei saziņā ar vadītāju, **jāsastāda visa mazpulka darbības pārskats 2 eksemplāros. Viens eksemplārs līdz š. g. 1. decembrim jāiesūta sava apgabala centrālai lauksaimniecības organizācijai, bet otrs paliek mazpulkam.**

* * *

Atgādinam, ka mazpulku dalībniekiem, kas nebūs abonējuši un lasījuši savu mēnešrakstu „Mazpulks", nepiešķirs pirmās godalgas. Izņēmumi tiks pielaisti tikai ar mazpulku inspektoru atļauju pirmo gadu darbojošos mazpulkos.

* * *

Mazpulku vaļdes locekļiem apzinīgi jāizpilda visi pienākumi pēc mazpulku iekārtas un darbības noteikumiem, kā arī visi mazpulku inspektoru dotie aizrādījumi par darbvedību un grāmatvedību. Valdes locekļi, kas nebūs savus pienākumus izpildījuši, nesaņems augstākās godalgas.

* * *

Mazpulku vadītājiem jārūpējas, lai pie katra mazpulka dalībnieka lauciņa ražas novākšanas, būtu klāt mazpulka vadītājs vai kāds valdes loceklis, kas pārbaudītu un atzīmētu darba grāmatiņā novāktās ražas lielumu un lielāko augu svaru.

* * *

Atgādinam, ka saskaņā ar mazpulka iekārtas un darbības noteikumiem, **svinīgā solījuma un karoga svētkus mazpulki var sarīkot tikai ar katrreizēju sava apgabala centrālās lauksaimniecības organizācijas atļauju, kas noteic mazpulka ievešanu standartreģistrī.**

Visi mazpulka nenokārtotie maksājumi par piesūtīto literātūru „Mazpulks" u. c. jānokārto vēlākais līdz rudens ražojumu apskatei. Mazpulku dalībniekus, kas savas saistības nebūs nokārtojuši, nevarēs godalgot.

* * *

Līdz mazpulka rudens ražojumu apskatei visiem mazpulku dalībniekiem jāiemācās mazpulku himna: „Lai ar sauli laukā ejam"...

* * *

Mēnešraksts „Mazpulks" redakcijai sūtīto vēstuļu svars jāpārbauda un smagākas vēstules par 20 gr. apmaksājamas ar papildus markām. Pretējā gadījumā kā piemaksas vēstules redakcija tās nepieņems.

Mazpulku padome pie Latv. Lauks. Centrālbiedrības.

VIDZEMES MAZPULKU IEVĒRĪBAI.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība sarīko š. g. 30. septembrī Priekuļu muižā pie Cēsīm Vidzemes apgabalu mazpulku dalībnieku sacīkstes: **aršanā, govju slaukšanā un mazpulku pieccīņā:** 1) lopbarības biešu novākšanā, 2) zirga aizjūgšanā, 3) informācijas skrējienā, 4) maisu aizsiešanā (zēniem), ābolu mizošana (meitenēm) un 5) rakstu darbos. Uzvarētājiem paredzētas vērtīgas godalgas.

Sacīkšu dalībnieku pieteikšanās laiks L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļā, pagarināts līdz š. g. 20. septembrim.

Jaunais L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļas tālrunis ir **21617.**

Latv. Lauks. Centrālbiedrības mazpulku nodaļa.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Atbilde Nr. 8.

Siguldas apkārtnē, cik man zināms, pazīst tikai vienu no minētām tautas rotaļām: „Cūku dzīšana Rīgā". Rotaļas gaita ir sekojoša:

Dalībnieku skaits ir neierobežots. Jo skaits ir lielāks, jo rotaļa jautrāka. Visi rotaļas dalībnieki saliek rokas viens otram uz pleciem, izveidojot garu rindu. Gani skaitās pirmais un pēdējais. Tautas maršam atskanot, visi polkas soļos dodas pāri dažādiem šķēršļiem: krēsliem, soliem u. c. Daudzi pār šķēršļiem klūp, kas citiem sagādā lielu jautrību. Rinda dodas cauri vairākām telpām. Noslēgumā ir divi varianti: 1) kurš nevar kādu šķērsli veikt, to ķīlā. Ķīlas vēlāk lielā jautrībā izpērk. 2) kurš nevar šķērsli veikt tam jāapstājas. Beigās atlikušie skaitās uzvarētāji jeb „Rīgā sadzītās cūkas". Tā rotaļājoties senie latvieši pavadījuši daļu no saviem vaļas brīžiem.

J. Birģelis,
Siguldas mazpulka dalībnieks.

Jautājums Nr. 9.

Rudenī, sevišķi augusta mēnesī, parādās t. s. „bula zibeņi". Vai citi mazpulka dalībnieki arī ir tādus novērojuši? Vai citos apvidos viņiem nav cits apzīmējums? Ar ko viņi atšķiras no parastā zibeņa un kāda viņiem nozīme?

A. Endziņš,
Ķoņu mazpulka dalībnieks.

MĪKLAS.

MĪKLU ATMINĒJUMI.

(sk. „Mazpulks" № 8).

Mīkla:
Gauja, kauja.

Maģiskais krusts:
Daugava, Sigulda, Amalija.

Pareizus mīklas atminējumus ir iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki:

Abas mīklas atminējuši: **Lubānas-Zvidzienas**: E. Vilciņš, Elm. Vilciņš; **Gulbenes**: Fr. Šīrons; **Velēnas**: R. Apinītis; **Umurgas**: M. Ozoliņs; **Valkas dārzkopības**: T. Dikelsons; **Stāmerienas**: J. Upans; **Mārupes**: A. Bērziņš, R. Zaļaiskalns, A. Zaļaiskalns, L. Ābelīte, K. Stundiņš; **Bilskas**: J. Priedītis; **Mālupes**: O. Vīksna; **Vārmes**: A. Graudevics; **Aizvīķu**: A. Gosiņš, A. Kliests, V. Ruperts, Ž. Ruperts, A. Eidiņš, F. Ernstsons, A. Janaitis, Ž. Lukevics, O. Klaišis, V. Kopštāls, E. Gailis, A. Gailis, R. Polis, E. Šteins, F. Zīverts, J. Kezēns, R. Aleckis; **Lizuma**: G. Lielpēters, S. Sebris, K. Sebris; **Mūrmuižas**: B. Subers. J. Vīksna; **Durbes**: K. Enģelis; **Biržu**: Z. Gaidlazds, J. Gaidlazds; **Sedmales**: K. Atslēga, **Sarkaņu**: O. Greiziņš; **Lēdurgas**: E. Vībe: **Mālpils**: A. Jansons; **Nabes**: E. Briedis, B. Briedis, **Apes**: J. Arosons, D. Zupa; **Ērgļu**: J. Gablīks, E. Viļumsons; **Nīcas**: E. Ignāts, K. Jurķe; **Saldus**: Ž. Lācis; **Jūdažu**: J. Aldermans; **Naukšēnu**: H. Vīksne; **Ķoņu**: A. Sniegs; **Mazsalacas-Līču**: A. Lezdiņš, V. Bērztīsis; **Siguldas**: J. Birģelis; **Lēdurgas**: J. Eichenbaums, A. Purgailis, K. Māleris; **Mālpils**: V. Kitenbergs; **Zeltiņu**: K. Banga, J. Cinglers; **Lubejas**: V. Bokmelders; **Launkalnes**: E. Ceriņš; **Alūksnes**: E. Mālenders; **Jaunbebru**: V. Roska; **Pampāļu**: J. Gērmanis; **Priekules**: R. Hartmanis, E. Mauriņš; **Strūžānu-Salas**: Z. Dzenīts; **Ērgļu**: K. Skabarga; **Lēdurgas-Aijāžu**: A. Veinbergs, S. Adamsons; **Kokmuižas**: J. Blaus; **Rūjienas ģimn.**: A. Spriesle, L. Boše; **Pendigas**: V. Jansons; **Trapenes**: A. Līcis; **Brenguļu**: A. Brants; **Leidzes**: A. Dekmeris; **Eleļas II**: H. Ulmanis; **Kalnciema**: O. Hercs; **Renčēnu**: J. Karlivāns, V. Mintāls.

Maģisko krustu vien atminējuši: **Gulbenes**: J. Melngailis; **Annas**: E. Plešs; **Ašvangas**: A. Pūris; **Lielvārdes**: A. Nollendorfs; **Beļavas**: R. Meisītis, **Upesgrīvas**: A. Rudzītis; **Raunas**: J. Puriņš; **Raunas-Mežoles**: E. Grinblats, P. Mende; **Bārtas**: M. Vecvagars; **Krotes**: V. Putra; **Ērgļu**: J. Zikmanis; **Raiskuma**: E. Brencis, **Vaiņodes**: V. Sprūds; **Nīcas**: J. Neimanis; **Alūksnes**: V. Slapjums; **Rāvas**: H. Urbāns; **Ērgļu-**

Katriņas: K. Krūmiņš, E. Krūmiņš, B. Balodis; **Lielauces**: Ž. Treiguts; **Zaļenieku I**: K. Kuļikovskis; **Grundzāles**: V. Actiņš.

Mīklu vien atminējuši: **Burtnieku**: H. Liepiņš; **Jaunpiebalgas**: V. Antons; **Bilskas**: J. Ikšele, J. Kamoliņš; **Raunas-Mežoles**: Dubūsis; **Limbažu**: E. Kalsons- **Vērgaļu**: A. Grickus; **Dzērbenes**: L. Kārkliņš; **Sāvienas**: J. Mežāks; **Jeru-Oleru**: A. Zalte, V. Zalte, D. Bošs; **Sidgundas**: J. Ābelītis, K. Ābols, **Taurenes**: J. Kārkliņš, V. Silabriedis; **Menģeles**: L. Rengarte; **Pušmucovas**: A. Patašs; **Lībagu**: J. Ulmanis; **Jumpravas**: J. Dundurs; **Lēdmanas**: A. Jaunvīksna; **Staļģenes**: J. Cizarēvičs.

VIZĪTKARTES MĪKLA.

Kārlis Vudzups Nimova

Kas ir šis kungs?

P. Pinnis,
Taurenes mazpulka dalībnieks.

BALSIENU MĪKLA.

	+	—	+	+ —	— Kurināmais matēriāls.
+	—	+	—		— Upe Latvijā.
	+	—	+	— + — — + +	— Stacija pie Rīgas.
	+	—	—	+ — + —	— Putns.
+ +	—	+	+	+ — + +	— Pilsēta Latvijā.
+ —	+	+	—	+ — + —	— Valsts Eiropā.
	+	—	+	—	— Cilvēka loceklis.
+	—	—	+	+ —	— Pilsēta Latvijā.

Abās iezīmētās slejās no augšas uz leju lasot, iznāk mazpulku dalībniekiem labi pazīstami vārdi.

V. Mintāls,
Rencēnu mazpulka dalībnieks.

Mīklu atminējumi iesūtāmi (var sūtīt uz pastkartes ar 10 sant. marku) „Mazpulka" redakcijai: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5 līdz š. g. 5. oktobrim.

MAZPULKU HUMORS

„Nepaklausīgie" runkuļi.

Pie kāda mazpulka dalībnieka novietots pilsētas bezdarbnieku dēlēns. Arī viņš izlūdzies divas vagas runkuļu un ņēmis tos savā kopšanā. Kādā rītā puse no pilsētnieka runkuļu „lauciņa" rāda pavisam bēdīgu seju: lapas novītušas, nokārušās, paši runkuļi izgāzušies katrs uz savu pusi, bet pats kopējs izmisis staigā apkārt lauciņam. „Kas tev, draugs, par bēdām uzkritušas?" jautā vecais mazpulku dalībnieks. „Ir gan tie runkuļi nepaklausīgi," sāk stāstīt pilsētnieks, „es tā viņiem vakar vakarā palīdzēju augšanā, visus krietnu gabalu pavilku aiz lakstiem uz augšu un nu šie vairs negrib augt!"...

Ko tu, lasītāj, par tik „nepaklausīgiem" runkuļiem teiktu?

Grāmatvedības humors.

„Mazpulka dalībniekam darbvedības grāmatiņā jāatzīmē visi sava lauciņa apstrādāšanas, apkopšanas u. c. darbi," tā māca vadītāji un mazpulku inspektori, bet mazpulka dalībnieki to centīgi izpilda. Tomēr arī tik nopietnā lietā, kā grāmatvešanā reizēm iezogas pa smieklu velniņam. Tā piemēram 10 gadus vecajam mazpulka mazbiedrim Brencim grāmatvedībā atzīmēts, ka zemes aršanas, ecēšanas un mēslošanas darbos bijis tikai zirgs viens pats! Pie grāmatiņas kontroles sākās liela galvas lauzīšana par Brenča „mācīto" zirgu, kuŗš viens pats ticis galā ar aršanu, ecēšanu un zemes mēslošanu!..

Vai arī tev, mazpulka dalībnieks, nav bijis tikpat „mācīts" zirgs, kā Brencim?

A.

Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

Kaucmindes mājturības skolā

uzņem audzēknes ar 6-kl. pamatskolas priekšizglītību (bez pārbaudījumiem). Mācību sākums 15. oktobrī š. g.

Kurss 1-gadīgs.

Tuvākas ziņas pie skolas pārziņa, c. Bausku. Tālr. Bauska 47.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

„Dārza ražas pārstrādāšana un sagatavošana tirgum"

sarakstījusi L. L. Centrālbiedrības mājturības nodaļas vadītāja H. Birziņa, mājturības kursu vadītāja instr. R. Siliņa, agr. E. Šubeckis un J. Venters.

Minētā brošūra par 50 sant. eks. dabūjama L. L. Centrālbiedrības ekspedīcijā Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, un visos grāmatu veikalos.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

Mazpulkiem, skolām, firmām u. t. t.

visizdevīgāk sludināt mēnešrakstā „Mazpulks“,

ko lasa visi mazpulku vadītāji, dalībnieki un pārējā lauku jaunatne.

Mazpulku literātūra.

	Ls
№ 2. — Laukkopība	0,15
№ 3. — Sakņkopība	0,30
№ 4. — Cūkkopība	0,15
№ 6. — Cūkkopības grāmatvedība	0,15
№ 7. — Apģērbs meitenēm	0,15
№ 8. — Veļas šūšana un lāpīšana I.	0,30
№ 9. — Veļas šūšana un lāpīšana II.	0,50
№ 10. — Audumu krāsošana mājās	0,15
№ 11. — Apģērbu un telpu tīrīšana	0,20
№ 12. — Putnkopība	0,40
№ 13. — Putnkopības grāmatvedība	0,20
№ 14. — Laukkopības un sakņkopības grāmatvedība	0,20
№ 15. — Kultūraugu slimību un kaitēkļu apkarošana	0,80
№ 16. — Ogulāji un augļu koki	0,40
№ 18. — Augļu un dārzāju pārstrādāšana	0,40
Mazpulka biedru grāmata	0,50
Mazpulka kases grāmata	0,25
Mazpulka inventāra grāmata	0,25
Mazpulku dalībnieku svinīgā solījuma grāmata	2,50
Fr. Keisa „Zem baltzaļā karoga“, stāsts par mazpulku dzīvi	1,50
A. Roga „Pirms lielās dzīves“, mazpulku luga 3 cēl.	1,—
Agr. E. Žubeckis „Augļu un ogu pārstrādāšana sulās“	0,25

Literātūra dabūjama Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, „Mazpulka“ ekspedicijā, tāļr. 22322, iesūtot naudu pa pastu vai iemaksājot pasta tek. rēķ. № 10619.

Mazpulku vadītāju krūšu nozīmes à Ls 2,50.
Mazpulku dalībnieku krūšu nozīmes à Ls 1,—
(zēniem ar skrūvi, meitenēm ar adatu)
dabūjamas Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, L. L. C. mazpulku nodaļā. Tāļr. 33843, iesūtot naudu pa pastu vai iemaksājot pasta tek. rēķ. 10619.
Nozīmes uz pecmaksu neizsūta.

Mazpulku iekārtas un darbības noteikumus, mājsaimniecības programmu, biedru kartes, iesniegumus un mazpulku himnas notis, pēc vajadzības, izsūta **par brīvu** L. L. C. mazpulku nodaļa.

Latv. Lauks. Centrālbiedrība.